

Beleidsplan Schuldhulp- verlening 2025-2028

“Samen sterker door
effectieve schuldpreventie”

DORDRECHT

Voorwoord

**Voor u ligt het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening 2025-2028.
Dit plan markeert een belangrijke stap in de Dordtse aanpak van geldzorgen.**

Als wethouder voel ik een sterke verantwoordelijkheid om te zorgen dat iedereen in onze stad de kans krijgt om mee te doen, zonder gehinderd te worden door financiële problemen. Schulden raken namelijk niet alleen de portemonnee, maar hebben ook grote impact op gezondheid, werk en sociale relaties. Met dit beleidsplan versterken we de bestaanszekerheid van onze inwoners en bieden we hun een solide basis om volwaardig mee te kunnen doen in Dordrecht.

Dit beleidsplan is tot stand gekomen dankzij de inzet en betrokkenheid van de vele vrijwilligers en maatschappelijke organisaties die onze stad rijk is. Mijn bijzondere dank gaat uit naar De Alliantie Dordrecht, een samenwerkingsverband van organisaties die inwoners met vrijwillige inzet ondersteunen met voorlichting en bij hun administratie, financiën en schulden. Hun kennis en betrokkenheid zijn van grote waarde geweest bij het vormgeven van dit plan.

Met dit beleidsplan blijven we ons inzetten om inwoners eerder te bereiken en leggen we een hernieuwde focus op preventie, vroegsignalering en nazorg. Door als gemeente meer regie te pakken op deze cruciale onderdelen, zetten we in op een aanpak die nog beter aansluit bij de behoeften van onze inwoners. Samen met onze ketenpartners zorgen we ervoor dat ondersteuning altijd dichtbij is en financiële problemen vroegtijdig worden gesignaleerd en aangepakt.

Ik ben trots op de stappen die we met dit beleidsplan zetten, maar realiseer me ook dat de uitdagingen groot blijven. Alleen door samen te werken kunnen we ervoor zorgen dat financiële zorgen tot het verleden behoren.

Of u nu professional, vrijwilliger of betrokken inwoner bent, uw inzet blijft onmisbaar. Samen met u zetten wij ons onverminderd in voor financieel gezonde en veerkrachtige inwoners van Dordrecht.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

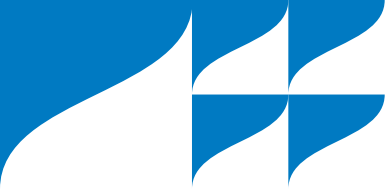
Wim van der Kruijff
Wethouder

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
1. Inleiding	6
2. Schuldhelpverlening; een korte uitleg	9
3. Landelijke ontwikkelingen	10
4. Schuldpreventie	12
Welke interventies hebben we de afgelopen 4 jaar succesvol ingezet?	16
Welke interventies gaan we de komende 4 jaar inzetten of voortzetten	18
Inzet en bereik GR Sociaal	22
5. Geïndiceerde preventie (vroegsignalering)	24
Welke interventies hebben we de afgelopen 4 jaar succesvol ingezet?	25
Welke interventies gaan we de komende 4 jaar inzetten of voortzetten	28
Inzet en bereik GR Sociaal	31
Curatie	31
6. Jongeren op de rit	38
Probleemgerichte preventie (nazorg)	38
Welke interventies hebben we de afgelopen 4 jaar succesvol ingezet	38
Welke interventies gaan we de komende 4 jaar inzetten of voortzetten?	39
7. Financiën	40
Lokaal budget preventie, vroeg(tijdig)signaleren en nazorg	40
GR Sociaal	42
8. Monitoring & evaluatie	44
Bijlage 1 Het wettelijk kader en stelsel van schuldhulpverlening	47
Bijlage 2 Fasen van schuldhulpverlening	49
Bijlage 3 Kwaliteitseisen, juridische aspecten en wachttijden (curatie)	50
Bijlage 4 Bronnen	54

Leeswijzer

Wettelijke verplichting en taakverdeling

Op grond van artikel 2 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) is de gemeente Dordrecht verplicht om eens per vier jaar een beleidsplan vast te stellen dat richting geeft aan de schuldhulpverlening voor onze inwoners. De gemeenteraad stelt het beleidsplan vast, terwijl het college verantwoordelijk is voor de uitvoering.

Voor de gemeente Dordrecht, die deelneemt aan de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (GR Sociaal), zijn de uitvoerende taken op het gebied van schuldhulpverlening gedelegeerd aan het Algemeen Bestuur (AB) van de GR Sociaal, met uitzondering van de taken preventie, nazorg en vroegsignalering. Deze specifieke taken zijn gemandateerd aan het Dagelijks Bestuur van de GR Sociaal en vallen onder verantwoordelijkheid van het college van de gemeente Dordrecht.

Integrale schuldhulpverlening omvat:

- **Schuldpreventie** (universeel en selectief)
Gericht op het vergroten van bewustwording en het voorkomen van schulden bij alle inwoners;
- **Wettelijke vroegsignalering en vroegtijdig signaleringen** (geïndiceerde preventie)
Gericht op het vroegtijdig signaleren van betalingsachterstanden bij inwoners die risico lopen op (problematische) schulden. Een problematische schuld is de situatie waarin te voorzien is dat een natuurlijke persoon schulden niet zal kunnen blijven afbetalen of is gestopt met afbetalen. In ieder geval een situatie waarin niet binnen 36 maanden alle openstaande vorderingen betaald kunnen worden (met een betalingsregeling);
- **Curatie:**
Gericht op het beheersbaar maken (stabiliteit) en/of oplossen van problematische schulden. Deze taak is gedelegeerd aan de GR Sociaal, wat betekent dat zowel bevoegdheid als verantwoordelijkheid bij het bestuur van de GR ligt;
- **Nazorg:**
Gericht op het voorkomen van terugval en het ontstaan van nieuwe schulden na een schuldhulpverleningstraject, om duurzaam herstel te bevorderen.

Toelichting bij de opbouw

Met de stappen preventie, vroegsignalering en nazorg wordt ingezet op het voorkomen van schulden en het vroegtijdig bereiken van inwoners die een risico lopen op financiële problemen. Curatie is specifiek gericht op het helpen van degenen die al problematische schulden hebben en stabiliteit nodig hebben. De rollen zijn als volgt verdeeld:

- Voor preventie, vroegsignalering en nazorg geldt dat het college verantwoordelijk is voor de uitvoering, waarbij de GR Sociaal deze taken in mandaat uitvoert namens het college.
- Curatie valt volledig onder de verantwoordelijkheid van de GR Sociaal, die op grond van delegatie bevoegd is voor deze uitvoerende taak.

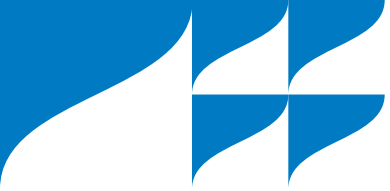
Weergave in het document

Het beleid en de inzet van de GR Sociaal is in een blauw kader weergegeven. Voor zover in dit plan over 'wij' wordt gesproken, wordt de gemeente Dordrecht bedoeld.

Bij het lezen van dit beleidsplan kan het overkomen dat er tekstueel overlap lijkt te zijn met betrekking tot onze plannen en die van de GR Sociaal. De GR Sociaal richt zich in het kader van preventie, vroegsignalering en nazorg (zie hoofdstuk 4,5 en 7) hoofdzakelijk op inwoners met een bijstandsuitkering. Het hoofdstuk over Curatie zich enkel richt op de taken van de GR Sociaal. Aanvullend richten wij ons op inwoners zonder bijstandsuitkering en zetten we in op het bereiken van nieuwe doelgroepen.

In het geactualiseerde beleidsplan Schuldhulpverlening hanteren we bovenstaande opbouw. We starten met een korte uitleg over financiële problemen, relevante landelijke ontwikkelingen en de visie van de gemeente Dordrecht. Het plan wordt afgesloten met een hoofdstuk over de financiering en monitoring.

1. Inleiding

Achtergrond en opzet van het beleidsplan 2025-2028

Het beleidsplan schuldhulpverlening voor de periode 2025 tot en met 2028 is het eerste beleidsplan dat volledig in samenwerking tussen de gemeente Dordrecht en de GR Sociaal is opgesteld. Dit betekent een vernieuwde opzet en een andere structuur dan het vorige plan, dat nog in de tijd van de Drechtraad werd vastgesteld en alleen lokaal is verlengd zonder inhoudelijke wijzigingen.

In dit plan is een verandering doorgevoerd in de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de gemeente Dordrecht en de GR Sociaal. We maken hierbij onderscheid tussen mandatering en delegatie. Taken die gemandateerd zijn voert de GR Sociaal uit namens én onder de verantwoordelijkheid van het college van de gemeente Dordrecht. Bij delegatie van taken is de GR Sociaal zelfstandig bevoegd én verantwoordelijk voor de uitvoering.

In het eerdere beleidsplan Schuldhulpverlening waren de bevoegdheden voor preventie, vroegsignalering en nazorg gedelegeerd. In dit nieuwe beleidsplan is alleen het curatieve deel van schuldhulpverlening gedelegeerd aan de GR Sociaal. Op het gebied van preventie, vroegsignalering en nazorg is het college van Dordrecht verantwoordelijk voor de uitvoering. Zij maakt hierbij gebruik van de diensten van de GR Sociaal, maar ook van andere partners in stad. De gemeenteraad en het college hebben meer regie over deze cruciale onderdelen van de schuldhulpverlening.

Schuldhulpverlening betreft onze integrale dienstverlening om schulden te voorkomen, op te lossen of te beheersen en nazorg. Schuldpreventie is daar een volwaardig onderdeel van en het uitgangspunt is *“voorkomen is beter dan genezen”*.

Met de hernieuwde focus op preventie, vroegsignalering en nazorg kunnen we sneller en effectiever inspelen op de eerste signalen van financiële problemen bij inwoners. Dit is van groot belang, want financiële problemen hebben een ontwrichtend effect op het functioneren van huishoudens. Wanneer schulden zich opstapelen, vergt dit veel tijd en energie, wat ook andere levensgebieden negatief beïnvloedt.

De ambities in dit beleidsplan zijn geformuleerd op basis van het huidige budget voor het programma Samen tegen armoede (tot en met 2028). Gezien de onzekere financiële situatie en het komende ombuigingstraject, maken we het voorbehoud dat we de ambities in dit beleidsplan alleen kunnen uitvoeren indien er geen bezuinigingen worden ingeboekt op het armoedeprogramma. In hoofdstuk 7 leest u meer over de financiële onderbouwing van dit plan.

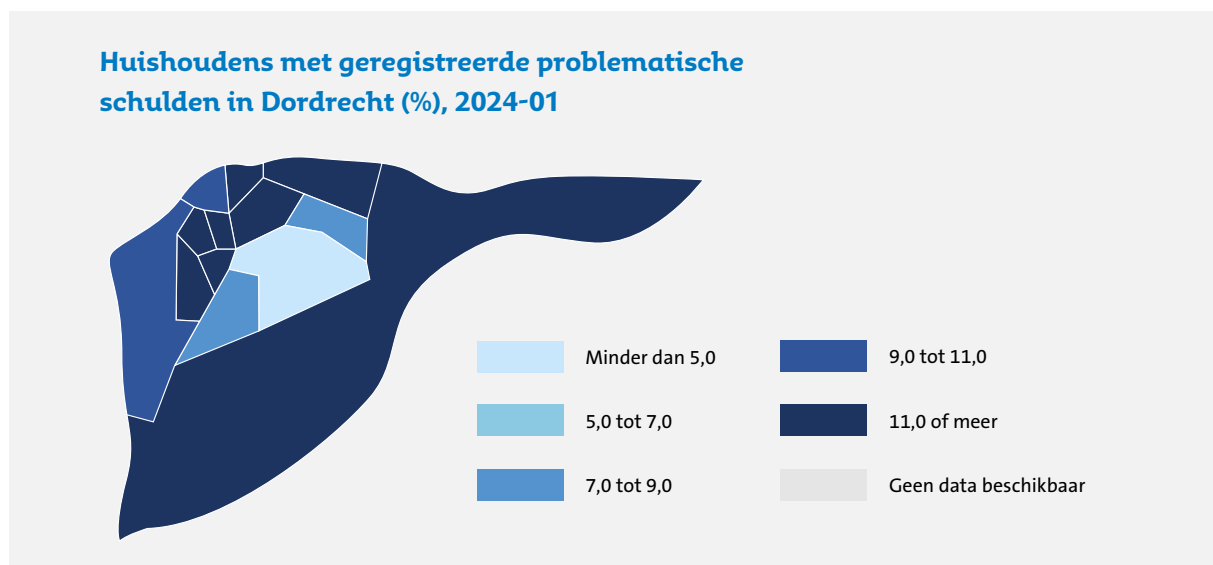
Geldzorgen en Geldstress

- 21% van de Nederlanders maakt zich in 2024 zorgen over de energierekening en de zorgkosten.
- 18% van de Nederlanders heeft in 2024 te maken met financiële stress.
- Bijna 20% van de Nederlandse huishoudens is in 2023 zeer onzeker over de haalbaarheid van het kunnen doen van een grotere uitgave

Achterstanden

- Ruim 30% van de Nederlanders houdt geen geld over aan het einde van de maand.
- 14% van de Nederlanders geeft meer geld uit dan ze binnenkrijgt.
- Meer dan 25% heeft een te kleine buffer om onvoorziene uitgaven te doen.
- In 2023 had 46% van de huishoudens te maken met één of meer betalingsproblemen
- Ongeveer 1 op de 11 huishoudens in Nederland heeft volgens het CBS problematische schulden. In 2024 kwam dat neer op 730.000 huishoudens. Dat is een stabilisatie en vergelijkbaar met het jaar ervoor. Deze landelijke cijfers schetsen een goed beeld van de omvang en impact van betalingsproblemen. In Dordrecht zien we vergelijkbare trends.
- Het percentage huishoudens met een laag inkomen (dit is een inkomen op 100% van het wettelijk sociaal minimum, bijstandsniveau) ligt in Dordrecht op 4,4%, dit is hoger dan het landelijke gemiddelde (3,8%). Grote steden hebben relatief vaker huishoudens met een laag inkomen.
- 12,2% van de huishoudens in Dordrecht heeft problematische schulden in 2024, dit komt neer op 6.970 huishouden.

Schulden kunnen iedereen overkomen. Inwoners met een laag inkomen of zonder financiële buffer lopen echter meer risico. De minima effectrapportage 2024 voor de Drechtsteden laat zien dat in Dordrecht specifieke huishoudens, met name alleenstaanden en paren zonder kinderen, financieel kwetsbaar zijn. Huishoudens met kinderen hebben dankzij landelijke regelingen zoals het kindgebondenbudget iets meer financiële ruimte, maar ook zij lopen het risico op financiële problemen door onvoorziene kosten of life events.

Schulden zijn niet alleen een individueel probleem, te wijten aan 'ongezond' financieel gedrag. Schulden zijn een gevolg of een symptoom van de steeds verder onder druk staande bestaanszekerheid, waardoor inwoners niet meer rond kunnen komen én de complexiteit van de samenleving, waardoor inwoners niet meer mee kunnen komen.

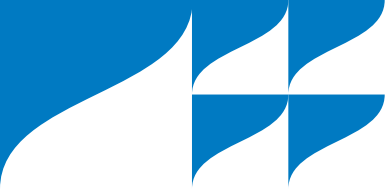
In opdracht van het Interdepartementaal Beeldsonderzoek (IBO) Problematische schulden, is onderzoek gedaan naar Problematische schulden. Zij publiceerde het rapport: ‘Naar een beter werkende schuldenketen’. Onderdeel van dit onderzoek waren ook de maatschappelijke kosten van schuldenproblematiek. Hierover verscheen: ‘De maatschappelijke kosten van schuldenproblematiek – een last voor burgers, bedrijven en overheden’. De onderzoekers concluderen dat de maatschappelijke kosten van schuldenproblematiek jaarlijks op 8,5 miljard euro uitkomen. Dat is 500 euro per Nederlander. Een flink deel van de maatschappelijke kosten komt voort uit het feit dat inwoners met schulden minder productieve werknemers zijn. Ze slapen slechter, zijn vaker ziek of te laat door hun schuldensituatie. Daardoor gaat er 4,5 miljard euro verloren aan verminderde arbeidsproductiviteit.

Ook liggen de zorgkosten van inwoners met schulden gemiddeld genomen hoger. Zo deed het Centraal Planbureau (CPB) onderzoek naar de samenhang tussen de kosten voor mentale zorg en het hebben van schulden. De uitgaven aan geestelijke gezondheidszorg voor inwoners met schulden liggen 30 procent hoger dan bij inwoners zonder schulden.

Uit onderzoek blijkt dat elke geïnvesteerde euro in financiële hulpverlening de maatschappij € 1,40 - € 2,00 oplevert. Dit maatschappelijk rendement wordt in verschillende domeinen zichtbaar, bijvoorbeeld in de gezondheidszorg, het sociaal domein van de gemeente, de arbeidsmarkt en economie en de rechterlijke macht (openbare orde en veiligheid). Deze cijfers en ontwikkelingen benadrukken de noodzaak om niet alleen landelijk beleid, maar ook onze lokale preventieve en ondersteunende maatregelen effectief in te zetten om betalingsproblemen te verhelpen maar vooral te voorkomen. Door efficiënte financiële hulpverlening kunnen we kostenstijgingen in andere sectoren dus voorkomen, wat leidt tot een algehele besparing.

De visie sociaal domein van de gemeente Dordrecht richt zich op een toekomst waarin bestaanszekerheid en gelijke kansen centraal staan. Bestaanszekerheid hebben betekent onder andere een inkomen en een dak boven je hoofd hebben. Het uitvoeringsplan Bestaanszekerheid beschrijft de interventies die het college de komende jaren doet om de bestaanszekerheid van inwoners te versterken.

Bestaanszekerheid betekent ook geen problemen hebben door schulden. Schuldhulpverlening is een cruciaal onderdeel van onze integrale aanpak van schuldenproblematiek, waarvoor het programma Samen tegen Armoede de strategische basis vormt. Tezamen met ketenpartners geven wij uitvoering aan de drie programmalijnen van het programma en bieden daarmee inwoners perspectief op een toekomst zonder geldzorgen en met meer financiële zekerheid.

2. Schuldhulpverlening; een korte uitleg

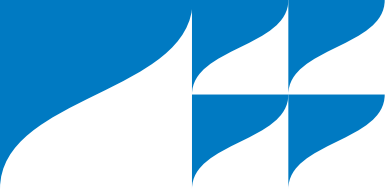
Het wettelijke kader van schuldhulpverlening is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) die sinds 2012 van kracht is. Volgens de Wgs valt onder schuldhulpverlening;

“Het ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden, indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede nazorg.”

Door deze wet hebben wij de verplichting om alle Dordtse inwoners van 18 jaar en ouder met schulden te helpen en hebben wij een regierol in het voorkomen en oplossen van (problematische) schulden bij de inwoners. Voor preventieactiviteiten, wettelijke vroegsignalering en vroegtijdig signaleren richten we ons ook op jongeren. We starten vanaf de leeftijd waarop zij naar het voortgezet onderwijs gaan.

De Wgs is een kaderwet die richtlijnen biedt voor de toelating, weigering en beëindiging van schuldhulpverlening. Echter, de Wgs bepaalt niet de duur of de specifieke inhoud van de schuldhulpverleningstrajecten (curatie). Curatieve schuldhulpverlening wordt uitgevoerd volgens de richtlijnen en convenanten van de NVVK, de branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren. Ze vertegenwoordigt organisaties die mensen met financiële problemen helpen, zoals gemeenten, sociaal kredietbanken en bewindvoerders. Curatieve schuldhulpverlening is verweven met landelijke afspraken en aanpalende wetgeving zoals o.a. de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp). Het verschilt daarmee van de inzet van flankerende ondersteuning zoals bijvoorbeeld geboden door vrijwillige schuldhulporganisaties en sociaal teams. De curatieve schuldhulpverlening is verder uitgewerkt in hoofdstuk 5.

In **bijlage 1** is een uitgebreide uitleg over het wettelijk kader opgenomen. In **bijlage 2** is volledig uitgewerkt wat preventie, vroegsignalering en nazorg precies betekent, hoe dit zich tot elkaar verhoudt en hoe het proces tot in detail werkt.

3. Landelijke ontwikkelingen

Het kabinet Schoof lijkt minder ambitieus dan het vorige kabinet in de doelstelling om armoede en schulden aan te pakken. Het kabinet Rutte IV streefde naar een halvering van het aantal kinderen dat in armoede opgroeit en had daarvoor een minister van armoede aangesteld. Het huidige kabinet Schoof streeft ernaar dat armoede- en schuldenproblematiek in Nederland niet verslechtert ten opzichte van het referentiejaar 2024.

Daartoe ontwikkelt het kabinet een Nationaal programma Armoede en schulden. Dit programma wordt in het voorjaar 2025 gepresenteerd en bouwt voort op de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden en het eindrapport IBO problematische schulden.

Enkele relevante kernmaatregelen uit dit programma zijn:

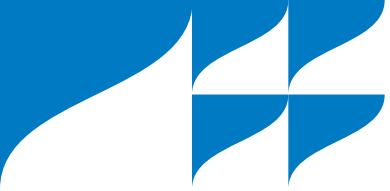
- **Invoering van basisdienstverlening schuldhulpverlening**
Basis dienstverlening moet leiden tot meer uniformiteit in de kwaliteit van schuldhulpverlening tussen gemeenten, met speciale aandacht voor vroegsignalering, preventie en nazorg.
- **Versterking van vroegsignalering**
Het kabinet investeert samen met gemeenten, zorgverzekeraars en woningcorporaties in intensievere vroegsignalering om schulden in een vroeg stadium te identificeren en aan te pakken.
- **Integraal schuldenoverzicht**
Mensen met problematische schulden hebben vaak te maken met allerlei schuldeisers en raken daardoor het overzicht over hun schulden kwijt. Om hen meer inzicht en grip te bieden, werkt het kabinet toe naar een zo compleet mogelijk schuldenoverzicht. Samen met andere partijen gaat het kabinet bestaande initiatieven beter op elkaar afstemmen om te komen tot één schuldenoverzicht.
- **Afbetalingsplan en pauzeknop**
Het kabinet kijkt verder naar de haalbaarheid van een collectief afbetalingsplan voor schuldeisers. Hierbij moet oog zijn voor de rechtsbescherming van zowel de schuldeiser als voor de mensen met schulden. Door het afbetalingsplan te combineren met een pauzeknop voor incasso-activiteiten, wordt voorkomen dat incassokosten onnodig oplopen.
- **Verbeteringen in het invorderingsproces**
Door betere samenwerking tussen publieke en private schuldeisers, wil het kabinet een meer gecoördineerde aanpak van schuldinvordering realiseren.
- **Wetsvoorstel schuldbemiddeling**
Dit voorstel is in nog in de maak en richt zich op reactietermijnen voor schuldeisers en betere borging van het bestaansminimum voor schuldenaren.

Hoewel het kabinet maatregelen neemt om geldzorgen en schulden te voorkomen, ontstaan er soms nieuwe risico's door beslissingen op andere beleidsonderwerpen of door Europese regelgeving. Neem bijvoorbeeld de liberalisering van de gokmarkt, die leidt tot een toename van gokverslaving bij jongeren, en de groeiende toegankelijkheid en promotie van 'Buy now, Pay later'-diensten. Dit maakt het inzetten op preventieve maatregelen die zich richten op bewustwording, financiële educatie en gedragsverandering nog urgenter.

Deze landelijke context vormt het kader waarbinnen de gemeente Dordrecht haar eigen beleidsplannen vormgeeft, rekening houdend met de lokale context waarop dit geactualiseerde beleidsplan is gebaseerd.

4. Schuldpreventie

Een van de uitgangspunten in de Visie Sociaal Domein 2030 is 'Investeren in preventie en vroegsignalering'. Dat geldt over de breedte van het sociaal domein maar ook in het bijzonder op armoede en schuldenproblematiek. Iedereen kan op enig moment te maken krijgen met schuldenproblematiek. Inwoners die moeten rondkomen van een laag inkomen hebben een hoger risico op schulden, omdat zij minder financiële buffer hebben en vaak ook een kleiner netwerk. Dit verhoogde risico onderstreept het belang van preventie. Daarnaast is het belangrijk om te erkennen dat schulden vaak deel uitmaken van een breder scala aan problemen, zoals psychische klachten, verslavingen, of een life event. Binnen deze kluwen van problemen is het niet altijd mogelijk om precies vast te stellen welk aandeel de schulden hebben. Het oplossen van schulden alleen zal niet altijd leiden tot het verdwijnen van alle gerelateerde problemen.

Met dit beleidsplan werken we aan de ambitie: 'We willen voorkomen dat problematische schulden ontstaan'. Voor het behalen van deze ambitie zijn we deels afhankelijk van externe factoren, zoals inflatie, landelijke wet- en regelgeving, etc. Deze ambitie is in lijn met de 'Visie Sociaal Domein Dordrecht 2030', waarin schuldpreventie en vroegsignalering expliciet worden genoemd als speerpunten. In hoofdstuk 8 Monitoring en evaluatie leest u welke SMART doelstellingen en indicatoren we hebben geformuleerd om de voortgang op deze ambitie te meten. Voor het succesvol vormgeven van schuldpreventie investeren we in een goede ketensamenwerking van formele en informele partijen.

Schuldpreventie

Schuldpreventie omvat een brede mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die erop gericht zijn dat inwoners financieel vaardig worden en hun financiën op orde te krijgen of te houden. Het richt zich op het voorkomen van financiële zorgen en problemen. Door vroegtijdig in actie te komen en in te zetten op bewustwording en informeren, kunnen schulden worden voorkomen of verergering van bestaande problemen worden tegengegaan. Schuldpreventie is daarmee een essentieel onderdeel van integrale schuldhulpverlening. In dit hoofdstuk leggen we daarom de verbinding met het programma 'Samen tegen Armoede', waarin specifieke interventies zijn opgenomen ten aanzien bewustwording en informeren.

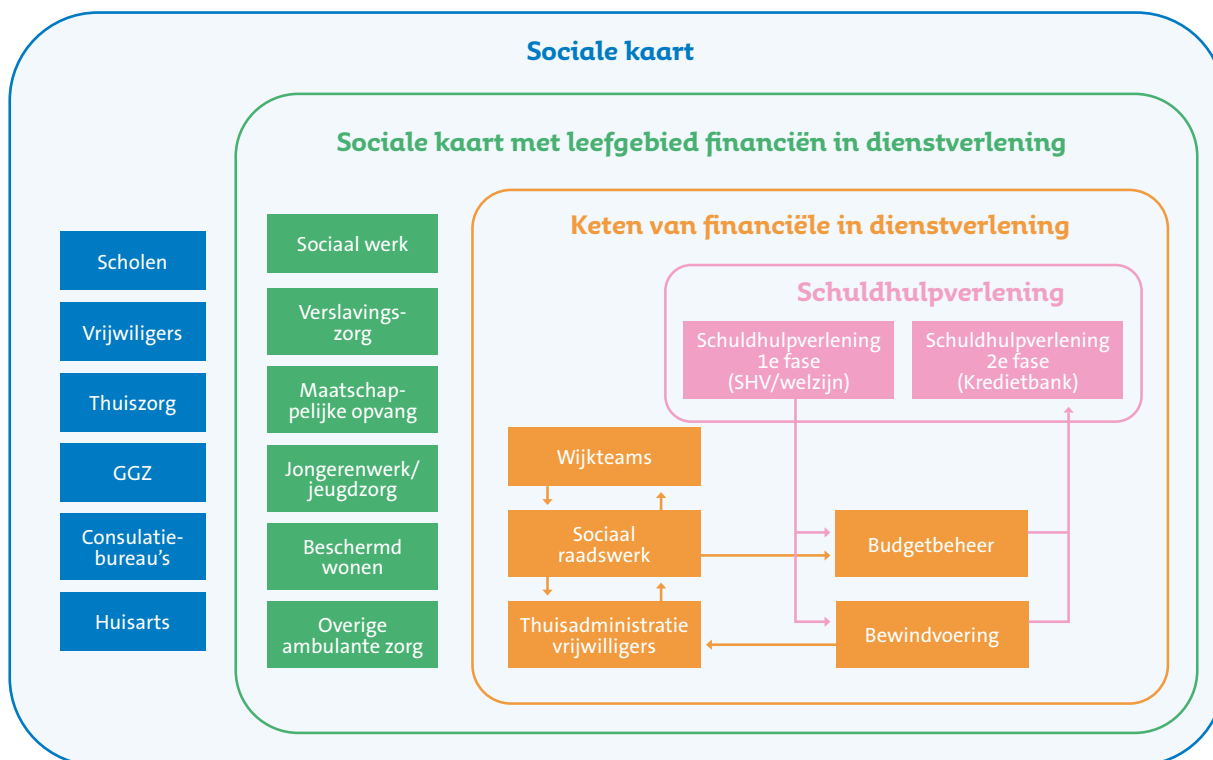
Het Dordtse netwerk van signaleringen partijen

Voor een effectieve schuldpreventie is een goede aansluiting tussen de verschillende lagen van de sociale kaart essentieel. Signalerende partijen, zoals scholen, huisartsen, de GGZ, consultatiebureaus, verenigingen en vrijwilligers, vormen de eerste laag. Zij zijn de oren en ogen van de samenleving en signaleren vaak als eerste geldzorgen. Deze signalen moeten op een duidelijke en efficiënte manier worden overgedragen aan de juiste hulpverleners, zodat inwoners tijdig ondersteuning krijgen.

De tweede laag van de sociale kaart zijn de hulpverleners, zoals sociaal werk, verslavingszorg, maatschappelijke opvang, jongerenwerk en beschermd wonen, zij bieden hulp op verschillende leefdomen waar financiële problematiek een onderdeel kan zijn. In sommige gevallen zullen zij zelf financiële hulp bieden en in andere gevallen verwijzen zij door naar de keten van financiële hulpverlening.

We willen dat signaleerders en hulpverleners methodisch werken en dat zij precies weten wanneer zij zelf ondersteunen en wanneer doorverwijzing nodig is. Dit doen we door duidelijker afspraken te maken over taakverdeling en werkwijze. Zo voorkomen we dat signalen blijven niet liggen, maar worden effectief opgevolgd.

Keten van financiële hulpverlening

De samenwerking met vrijwilligersorganisaties speelt een cruciale rol in het versterken van de financiële hulpketen (hierna ketensamenwerking). Dit wordt onderstreept in de handreiking 'Samenwerken met vrijwilligers (organisaties)'. Hierin wordt benadrukt dat vrijwilligersorganisaties niet alleen zorgen voor laagdrempelige toegang tot ondersteuning, maar ook fungeren als een essentiële schakel in het vroegtijdig signaleren van financiële problemen. Hun betrokkenheid zorgt ervoor dat inwoners eerder hulp durven te zoeken en beter begeleid worden bij complexe trajecten.

Ketensamenwerking draait om een geïntegreerde aanpak waarin formele en informele organisaties samenkomen om inwoners met financiële problemen effectief en tijdig te ondersteunen. De kracht van de keten ligt in het benutten van elkaars expertise, nabijheid en benaderingswijze. Hoewel organisaties in de keten gelijkwaardig zijn, hebben ze elk een unieke rol die bijdraagt aan een gezamenlijke impact. Informele organisaties zijn onmisbaar door hun laagdrempelige aanwezigheid in de wijk. Hun bekendheid en vertrouwen onder inwoners zorgen ervoor dat ze vaak als eerste signalen van financiële problemen opvangen. Door praktische en emotionele hulp te bieden, kunnen zij de druk op professionele hulp verminderen. Formele organisaties voegen daar specifieke kennis en structurele oplossingen aan toe, zoals schuldhulpverlening of juridische ondersteuning. Dit samenspel biedt inwoners niet alleen toegang tot hulp, maar ook vertrouwen en begeleiding tijdens hun traject.

In Dordrecht bestaat de lokale ketensamenwerking uit:

- De Alliantie Dordrecht (Humanitas Thuisadministratie, SchuldHulpMaatje, de Buitenwacht, Bij Bosschard - Leger des Heils en Samen Dordt met diverse inloopsprekuren);
- Buurtwerk;
- Bureau Sociaal Raadslieden (BSR);
- Financieel Hulphuis;
- Formulierenhulp Vogelnest, Staartje en Crabbehof;
- GR Sociaal;
- Juridisch Loket;
- Papierwinkel Sterrenburg;
- Sociaal Wijkteam;
- Wijkwinkel Krispijn (Buitenwacht).

Deze organisaties werken nauw samen om inwoners in elke fase van hun hulpvraag te ondersteunen. Door duidelijke afspraken en korte communicatielijnen wordt overlap voorkomen en samenwerking versterkt. Om de keten verder te versterken, wordt gewerkt aan betere kennisdeling en training van zowel vrijwilligers als professionals. Dit bevordert wederzijds begrip en zorgt voor een betere ondersteuning van inwoners. Daarnaast worden gezamenlijke doelen geformuleerd en regelmatig geëvalueerd om de keten te verbeteren en nieuwe uitdagingen aan te pakken. Dit alles draagt bij aan een veerkrachtige keten die aansluit bij de behoeften van inwoners en de ambitie deelt om problematische schulden in Dordrecht te voorkomen.

Specifieke schuldpreventie per doelgroep

Schuldpreventie richt zich op alle Dordtenaren. Op basis van de VNG-handreiking: 'Aan de slag met preventie van schulden' hebben we vier doelgroepen gedefinieerd waarop we specifieke schuldpreventie voeren in verschillende interventievormen. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Doelgroep	Soort schuldpreventie	Interventievorm	Doel	Uitvoeringsprogramma armoede & schulden
Alle inwoners	Universele preventie	Financiële educatie Taboe doorbreken Preventie bij life events	Het voorkomen dat inwoners financiële zorgen of schulden krijgen	Programmalijn I, II en III
Inwoners zonder schulden maar daar wel een risico op lopen	Selectieve preventie	Signalering en voorlichting via werkgevers en sleutelpersonen Inkomensondersteuning middels minimaregelingen	Het voorkomen dat inwoners financiële zorgen of schulden krijgen	Programmalijn I en II
Inwoners met achterstanden die zich nog niet in een problematische schuldsituatie bevinden	Geïndiceerde preventie	Wettelijke vroegsignalering (Wgs) Vroegtijdige signalering door formele en informele partners in de stad	Financiële problemen vroegtijdig onderkennen, inwoners met financiële zorgen tijdig in beeld te krijgen en in een vroegtijdig stadium oplossingen bieden	Programmalijn I
Inwoners na een problematische schuldsituatie	Probleemgerichte preventie	Nazorg	Terugval voorkomen	Programmalijn I

- **Alle inwoners**
Universele preventie, waarbij de focus ligt op het informeren van en educatie geven aan alle inwoners, ongeacht hun financiële situatie. Het doel is om hen financieel bewust en vaardig te maken. Deze vorm van preventie richt zich op het versterken van de algemene financiële kennis en vaardigheden van Dordtse inwoners, zodat iedereen –bijvoorbeeld door een life event- beter in staat is om financiële risico's te herkennen en te vermijden. Inzet op taboe doorbreken draagt er ook aan bij dat inwoners zonder financiële zorgen, andere inwoners helpen met eenvoudige financiële vragen.
- **Inwoners zonder schulden, maar wel een verhoogd risico daarop lopen**
Selectieve preventie, gericht op specifieke groepen die een verhoogd risico lopen om in financiële problemen te komen. We voeren geen specifiek preventiebeleid voor verschillende doelgroepen. In onze communicatie houden we rekening met de specifieke kenmerken van een doelgroep. Bij jongeren is de invloed van social media, imago, groepsdruk en loyaliteit naar de ouder(s) of de (straat) cultuur relevant. Voor ondernemers en ZZP'ers kan het risico op schulden veroorzaakt worden door een terugloop in opdrachten, faillissement of arbeidsongeschiktheid. Zij zijn niet gewend om hulp

te vragen. Inwoners met een migratieachtergrond kennen op hun beurt de wet- en regelgeving in Nederland vaak niet voldoende, zijn de taal niet (of beperkt) machtig en weten niet waar zij terecht kunnen voor hulp. Door middel van gerichte voorlichting en begeleiding waarbij we rekening houden met specifieke kenmerken van groepen geven we vorm aan selectieve preventie. Door middel van sleutelpersonen kunnen we deze groepen beter bereiken gerichte ondersteuning bieden.

- **Inwoners met een betalingsachterstand die zich nog niet in een problematische schuldsituatie bevinden**

Geïndiceerde preventie, gericht op inwoners die al betalingsachterstanden hebben, maar waarbij de schulden nog niet problematisch zijn geworden. De interventie vroegsignalering speelt hier een belangrijke rol. Door samen te werken met vastelastenpartners zoals verhuurders, energieleveranciers, en zorgverzekeraars, kunnen betalingsachterstanden snel worden gesignaleerd en kan er tijdig hulp worden aangeboden. Het doel is om verdere escalatie te voorkomen en de inwoners te ondersteunen bij het weer op orde brengen van hun financiën voordat de problemen zich opstapelen.

- **Inwoners in een problematische schuldsituatie**

Probleemgerichte preventie, waarbij ligt de focus op inwoners die al in (ernstige) financiële problemen zitten. De interventies budgetbeheer of een Schuldhulpverleningstraject zijn hier noodzakelijk om de schuldenproblematiek aan te pakken. Het doel is om inwoners in staat te stellen hun schulden af te lossen en hen te ondersteunen bij het opnieuw opbouwen van een financieel stabiel leven. Deze interventies voorkomen dat inwoners verder wegzakken in een uitzichtloze situatie en bieden hun de nodige begeleiding om weer zelfstandig te kunnen leven.

Welke interventies hebben we de afgelopen 4 jaar succesvol ingezet?

- **Universele preventie - Communicatiestrategie 'Geldpraatje'**

Deze begin 2024 gelanceerde communicatiestrategie heeft als doel het taboe rondom geldzorgen te doorbreken en het gesprek hierover aan te moedigen. Daarnaast maakt het zichtbaar waar hulp beschikbaar is, bijvoorbeeld op wijkniveau. Dit helpt inwoners op tijd hulp te vinden en voorkomt dat hun financiële problemen verergeren.

- **Universele preventie - Aansluiten bij life events**

In 2024 zijn we gestart met de campagne 'Ik word 18', een interventie gericht op jongeren die de overstap maken naar financiële zelfstandigheid. Alle jongeren in Dordrecht die bijna 18 worden, ontvangen een verjaardagskaart met belangrijke informatie over hun nieuwe financiële verantwoordelijkheden en zij krijgen een jaar gratis inschrijving bij Woonkeus.

Door hen vroegtijdig te informeren, proberen we te voorkomen dat ze door onbekendheid met nieuwe verplichtingen in financiële problemen terechtkomen. De campagne is ontwikkeld in samenwerking met R-newt, het jongerenennetwerk en de jongeren zelf. Davinci is eveneens aangesloten bij deze campagne en organiseert informatiemomenten voor jongeren. Twee studentenbegeleiders zijn door Davinci aangesteld als eerste aanspreekpunten voor jongeren over o.a. financiële vragen.

Ook via het scheidingsloket bieden we specifieke ondersteuning aan inwoners, die een scheiding doormaken. Vaak zijn het mannen/vaders die door een scheiding zonder woning komen te zitten en niet gewend zijn om hulp te vragen. Het scheidingsloket voorkomt dat inwoners door de scheiding in ernstige financiële problemen terechtkomen. Dit gebeurt door hen te wijzen op de mogelijke financiële gevolgen en hen te ondersteunen bij het vinden van oplossingen.

- **Universele preventie – Geldfit**

Geldfit is een digitale tool waarin inwoners persoonlijk financieel advies krijgen. De tool van Geldfit is ingericht op de lokale situatie van Dordrecht en bevat alle lokale minimaregelingen. De tool geeft tips en mocht er financiële hulp nodig zijn, dan verwijst Geldfit naar een lokale partner.

- **Selectieve preventie - Een toereikend lokaal minimabeleid**

Uit de Minima Effectenrapportage, uitgevoerd door het Nibud in het voorjaar van 2024, blijkt dat alle huishoudens in Dordrecht met behulp van de minimaregelingen financieel rond kunnen komen. In de in 2022 uitgevoerde MER was dit nog niet het geval. Vooral alleenstaanden en paren met (oudere) kinderen konden niet rondkomen. De huidige minimaregelingen zorgen voor een stabiele inkomensbasis voor kwetsbare groepen. Wel moet worden opgemerkt dat deze huishoudens geen grote, onvermijdbare uitgaven mogen hebben en dat zij optimaal gebruik moeten maken van beschikbare regelingen. Ook moeten ze financieel vaardig zijn, wat benadrukt dat financiële educatie cruciaal blijft om inwoners financieel bewust en vaardig te maken. Landelijk, maar ook lokaal, blijft het tegengaan van niet-gebruik van inkomensregelingen een belangrijk aandachtspunt. Inwoners die optimaal gebruikmaken van inkomensondersteuning hebben een grotere kans om financieel rond te komen, wat de kans op betalingsachterstanden en schulden verkleint. Dit sluit aan bij de eerdergenoemde noodzaak om inwoners bewust te maken van hun financiële rechten en hen te ondersteunen bij het aanvragen van regelingen.

- **Selectieve preventie- Aanpak ‘Geldzorgen op de werkvloer’**

Deze interventie is gericht op werkgevers, werkenden en flexwerkers. Veel werkenden zijn niet bekend met inkomensondersteuning of hulp. Door werkgevers te bewust te maken van de impact van geldzorgen op de werkvloer en deze bespreekbaar te maken, proberen we te voorkomen dat financiële problemen zich verder ontwikkelen. Dit draagt bij aan de financiële gezondheid van werkenden in Dordrecht en zorgt ervoor dat problemen vroegtijdig worden aangepakt. In 2024 zijn al 75 werkgevers actief betrokken bij deze aanpak.

- **Universele Preventie – Bestaanszekerheidsgesprekken, voorzieningenwijzer en potjescheck**

De GR Sociaal voert deze gesprekken met inwoners die een Participatiewet-uitkering ontvangen. We breiden dit uit naar inwoners zonder uitkering, bijvoorbeeld op het moment dat inwoners een herhuisvestingsgesprek hebben met de woningbouwcoöperatie. Tijdens deze gesprekken wordt nagegaan of alle landelijke en lokale regelingen optimaal worden benut. Ook bij Bureau Sociaal Raadsliden worden soortgelijke gesprekken gevoerd aan de hand van de voorzieningencheck. De informele partijen werken met de naam ‘potjescheck’.

- **Geïndiceerde preventie**
Zie hoofdstuk 4
- **Probleemgerichte preventie**
Zie hoofdstuk 6

Door de verruiming van het minimabeleid vanaf 2023 en een aantal landelijke interventies zoals het verhogen van het Kindgebonden budget en de huurtoeslag zien we dat inwoners met een laag inkomen iets beter rond kunnen komen. Wel moet worden opgemerkt dat mensen goed met geld om moeten kunnen gaan, geen hoge onvermijdbare uitgaven hebben (zoals kosten ivm gezondheid of slechte huisvesting) en zij moeten gebruik maken van alle inkomensvoorzieningen die er zijn. Op dat laatste punt zien we door diverse lokale interventies zoals de bestaanszekerheidsgesprekken, de voorzieningencheck en de potjescheck. We zien het gebruik van lokale inkomensondersteuning flink toenemen. Om deze groei de komende jaren door te zetten hebben we een aantal speerpunten geformuleerd. Hierbij willen we meer rekeninghouden met specifieke kenmerken van een groep om zo het bereik verder te verhogen.

Welke interventies gaan we de komende 4 jaar inzetten of voortzetten

- **Universele Preventie – Versterken sociaal netwerk van inwoners**
We versterken de leefomgeving van inwoners zodat ze elkaar kunnen helpen. Vrijwilligers- en maatschappelijke organisaties zijn hierbij heel belangrijk; zij zijn diepgeworteld in de wijken. Deze plekken zijn laagdrempelig, zeer toegankelijk en er is oog voor de mens, waarbij niet alleen gefocust wordt op ‘de problematiek’. Vrijwilligers- en maatschappelijke organisaties hebben een belangrijk meerwaarde omdat ze vertrouwd zijn. Het kan hier ook gaan om bekende plekken in de buurt zoals de apotheek, de patatzaak of de supermarkt. We inventariseren wat deze plekken en sleutelpersonen nodig hebben en helpen hen om voldoende toegerust te zijn om inwoners te ondersteunen.
- **Universele Preventie - Gerichte voorlichting over schuldhulpverlening**
We investeren in voorlichting om misverstanden of verkeerde informatie weg te nemen, bijvoorbeeld over het idee dat schuldhulpverlening zou betekenen dat inwoners jarenlang met slechts €50 per week moeten rondkomen. We kiezen hierbij voor een transparante en stress-sensitieve benadering, zodat inwoners zich gesteund voelen in hun zoektocht naar hulp. Ook stimuleren we dat zij een vertrouwenspersoon meenemen naar intakegesprekken.

Algemeen preventiebeleid met doelgroepgerichte communicatie

We voeren geen specifiek preventiebeleid voor verschillende doelgroepen, maar we houden in onze communicatie rekening met specifieke kenmerken van een doelgroep om zo het bereik in die groep te verhogen. Bij het toekennen van regelingen (minimaregeling, schuldhulp of informele hulp) worden nadrukkelijk géén doelgroep kenmerken vastgelegd. We streven dus naar verhoging van het algemene bereik van alle regelingen voor alle doelgroepen.

Universele Preventie voor Jongeren

In dit beleidsplan leggen we de focus op preventie armoede en schulden voor jongeren. Jongeren groeien op in een prestatie maatschappij waar groepsdruk ervoor zorgt dat jongeren uitgaven doen die ze eigenlijk niet kunnen doen, niet eerlijk durven zijn over hun financiële positie of geen vragen durven stellen. Jongeren lopen bij de overgang naar financiële zelfstandigheid een extra risico op financiële problemen. Een deel van de jongeren komt uit een kwetsbare thuissituatie en zijn opgegroeid in een gezin met een laag inkomen. Door hun achterstandspositie moeten zij vaak al jong gaan werken, hebben minder kans om hun studie af te maken en hebben zij een verhoogd risico om later zelf ook geldzorgen te krijgen. Vaak hebben jongeren ondanks de kwetsbare situatie thuis een grote loyaliteit naar de ouders. De reguliere communicatie en preventieaanpak vanuit de overheid of via Geldpraatje sluit onvoldoende aan bij de leefwereld van jongeren. Veel jongeren hebben belangst, nemen informatie aan van influencers of social media en zijn niet gewend om formele brieven te lezen.

- **Financiële educatie op scholen**
Het ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid (SZW) stimuleert scholen om financiële educatie aan te bieden tijdens burgerschapslessen. Zij heeft in 2023 een subsidieregeling beschikbaar gesteld voor het MBO en in 2024 een regeling voor het Voortgezet Onderwijs (VO). We werken samen met scholen om de invulling van financiële educatie tijdens schooltijd vorm te geven.
We onderzoeken hoe we met lokale partners, zoals R-newt en Humanitas, individuele hulp aan jongeren kunnen laten aansluiten op het generieke lesprogramma van financiële educatie.
- **Preventie armoede en schulden-aanpak ‘voor en door jongeren’**
In Dordt West wordt, gefinancierd door het Nationaal Plan Leefbaarheid en Veiligheid, een preventieprogramma ontwikkeld waarin jongeren zelf meedenken en bijdragen aan een aanpak gericht op hun leeftijdsgenoten. We starten met het voeren van dialooggesprekken met jongeren om hun leefwereld nog beter in beeld te krijgen. Op basis van de opgehaalde input werken we aan een preventieprogramma voor Dordt West. We doen dit in samenwerking met Wij voor de Jeugd, Jongeren van de Wereld, R-newt en de Workshop. Werkzame elementen in Dordt West kunnen later toegepast worden in andere wijken in Dordrecht.
- **Humanitas ‘Get-a-grip’ programma**
Humanitas heeft een programma specifiek gericht op jongeren. Hierbij bieden zij ondersteuning bij het organiseren van hun financiën en het aanvragen van regelingen, zodat zij de kans krijgen om schulden te vermijden. Get-a-grip werkt samen met scholen en het jongerenwerk.
- **Campagne ‘Ik word 18’**
Deze campagne wordt blijvend voortgezet en is gericht op het voorbereiden van jongeren op de financiële verantwoordelijkheden die bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar komen kijken. We onderzoeken de mogelijkheden om de campagne verder uit te breiden waarbij we ons ook gaan richten op de ouders. Jongeren stellen hun vragen vaak binnen het gezin of de familie. Naast kennis van financiële regelingen zijn ook vaardigheden belangrijk. We denken hierbij aan weerbaarheid en leren om grenzen te stellen.

Op deze plek in het beleidsplan ligt de focus op preventieve activiteiten. Voor jongeren die al te maken hebben met schulden is er de aanpak van de GR Sociaal en het wijkteam: Jongeren op de rit. Aan het eind van hoofdstuk 5, Curatie gaan we in op de aanpak Jongeren op de rit.

Universele Preventie voor Ouderen

Alle inwoners maken een levensovergang door bij pensionering, waarbij financiële veranderingen kunnen optreden. Daarom richten we ons op interventies die deze groep helpen bij hun financiële stabiliteit.

- **Life event 'Ik ga met pensioen'**
Voor inwoners die bijna met pensioen gaan, onderzoeken we of het versturen van een informatieve kaart kan helpen om hen bewust te maken van de inkomensveranderingen die zij kunnen verwachten.
- **Gerichter informatie verstrekken aan ouderen**
Met verwijzing naar motie M15a 'Bestaande regelingen per post' (november 2024) gaan we naar de doelgroep AOW-gerechtigden, gericht informatie verstrekken over de (inkomens)regelingen en voorzieningen. Zoals gezegd gaan we met vroegsignalering de toon en de manier van onze communicatie afstemmen op de doelgroep.

Universele preventie voor inwoners met een migratieachtergrond

Inwoners met een migratieachtergrond kennen de wet- en regelgeving in Nederland vaak niet of zijn de Nederlandse taal niet altijd machtig. Het is wellicht onduidelijk welke veranderingen er plaatsvinden als ze gaan werken, de consequenties voor het inkomen, de toeslagen, etc. Preventieactiviteiten zoals Geldpraatje worden meertalig aangeboden.

- **Voorlichting, financiële educatie en pop-up spreekuren voor statushouders**
Sleutelpersonen vanuit De Alliantie Dordrecht houden diverse voorlichtingsbijeenkomsten voor statushouders en inwoners met een migratieachtergrond. Hier kunnen ook pop-up spreekuren gehouden worden waar inwoners geholpen worden met hun vragen.
- **Samenwerking met stichting Vluchtelingenwerk en de SDD**
Stichting Vluchtelingenwerk begeleid statushouders nog enige tijd. De SDD faciliteert voor 6 maanden een budgetcoach en helpt statushouders met het ontwikkelen naar werk. In samenwerking met deze partijen en De Alliantie Dordrecht onderzoeken we hoe we de voorlichting kunnen verbeteren en statushouders en inwoners met een migratieachtergrond en zelfredzamer kunnen maken.
- **Selectieve Preventie – Gerichte ondersteuning voor minima via de Dordtpas**
Er wordt onderzocht hoe via de digitale omgeving van de Dordtpas nog meer gerichte ondersteuning geboden kan worden aan de minima. Dit kunnen gemeentelijke regelingen zijn, maar ook acties en voorzieningen van externe partners, zoals de "zak van geluk" of verjaardagacties voor kinderen. De beoogde ontwikkeling zou de toegankelijkheid tot bestaande voorzieningen voor de doelgroep kunnen verbeteren en het gebruiksgemak vergroten. Daarnaast wordt onderzocht hoe meer partners (zoals Stichting Babypakketten en Opnieuw & Co) betrokken kunnen worden bij de Dordtpas,

om inwoners sneller en gemakkelijker toegang te bieden tot aanvullende voorzieningen via hun persoonlijke pagina. Hierbij is het belangrijk dat de inrichting volledig AVG-proof is, zodat gebruikers expliciet toestemming geven voor het delen van hun gegevens met relevante organisaties.

- **Selectieve Preventie – Vergroten van de inzet van budgetcoaches**
Inwoners met een minimuminkomen kunnen gratis gebruikmaken van een budgetcoach. Deze coach helpt hen om hun inkomsten en uitgaven in kaart te brengen en geeft advies om hun financiële situatie stabiel te houden of te verbeteren. Met de inzet van budgetcoaches richten we ons specifiek op inwoners zonder schulden maar daar wel een risico op lopen en inwoners met achterstanden die zich nog niet in een problematische schuldsituatie bevinden. Met de begeleiding van een budgetcoach kunnen zij hun financiële vaardigheden versterken en zo schulden voorkomen.
- **Selectieve Preventie - Voortzetten van de aanpak ‘Geldzorgen op de werkvloer’**
Deze aanpak ondersteunt werkgevers in het vroegtijdig signaleren van financiële problemen bij hun werknemers en biedt hun training om hiermee om te gaan. Werkgevers leren hoe ze werknemers met geldzorgen kunnen herkennen en verwijzen naar hulp, wat niet alleen de financiële gezondheid van de werknemers bevordert maar ook de werkomgeving positief beïnvloedt.
- **Selectieve Preventie - Uitbreiden van ‘Geldzorgen op de werkvloer’ naar (sport)verenigingen**
We onderzoeken of de aanpak ‘Geldzorgen op de werkvloer’ ook kan worden ingezet bij sociale initiatieven en sportverenigingen. Deze verenigingen hebben vaak een vertrouwensband met hun leden en kunnen een rol spelen in het signaleren van financiële problemen. Samen met de besturen van enkele verenigingen bekijken we hoe vrijwilligers kunnen worden toegerust om geldzorgen te herkennen, bespreekbaar te maken en de juiste hulp in te schakelen.
- **Geïndiceerde preventie**
Zie hoofdstuk 4
- **Probleemgerichte preventie**
Zie hoofdstuk 6

Bij het toekennen van regelingen (minimaregeling, schuldhulp of informele hulp) worden nadrukkelijk géén doelgroep kenmerken vastgelegd. We streven dus naar verhoging van het algemene bereik van alle regelingen voor álle doelgroepen. We meten of we succesvol zijn met de volgende indicatoren:

Inzet en bereik GR Sociaal

De GR Sociaal draagt naast de lokale inzet ook op regionaal niveau bij aan preventie. Dit gebeurt als volgt.

Lokale Samenwerking

We werken samen met de lokale ketenpartners als de wijkteams, vrijwilligersorganisaties etc. We delen kennis, maar zorgen ook voor goede afstemming rondom individuele inwoners met vragen. Informatie over het voorkomen en hulp bij schulden is voor partners en inwoners beschikbaar via een speciale website <https://samenbeginthier.nl>.

Budgetcursus, budgetbeheer en Sociaal Leenfonds

Voor inwoners die hulp nodig hebben bij het budgetteren of de administratie bieden we een gratis budgetcursus aan in samenwerking met het Da Vinci college. Deze cursus kan door alle inwoners binnen de Drechtsteden die hulp nodig hebben gevolgd worden (ook digitaal). Daarnaast bieden we ook hulp aan bij het ordenen van de administratie door inzet van het A-team. Voor inwoners met kans op of kleine schulden en behoefte aan ondersteuning bij het huishoudboekje wordt er preventief budgetbeheer aangeboden, waarbij de inwoner geholpen wordt bij de betaling van de vaste lasten, waardoor (grotere) financiële problemen voorkomen worden.

Om kleine schulden snel af te kunnen betalen en ervoor te zorgen dat deze niet uitgroeien tot problematische schulden is er in samenwerking met Stichting Urgente Noden Drechtsteden (SUND) een 'Sociaal Leenfonds' opgericht. Via dit fonds hebben hulpverleners de mogelijkheid om een renteloze lening aan te vragen voor hun cliënten (tot een maximumbedrag van € 2.500) om openstaande rekeningen of betalingsachterstanden te betalen. Sinds de start van het Sociaal Leenfonds op 1 april 2022 zijn er tot eind 2023 42 leningen verstrekt.

Samenwerking met landelijke partners

Op het SamenWerkplein werken we actief samen met de Belastingdienst & Dienst Toeslagen, Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), de Sociale Verzekeringsbank (SVB), het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de bibliotheek en Vluchtelingenwerk Nederland. Doorgaans zijn deze partijen enkel digitaal, telefonisch of bij enkele landelijk verspreide locaties te bereiken. Regionaal is er met het SamenWerkplein een fysiek punt georganiseerd waar al deze partijen samenkomen op één plek en inwoners laagdrempelig hulp, informatie en advies krijgen. Doordat alle partijen bij elkaar zitten kan er fysiek snel geschakeld worden en integraal worden samengewerkt. Dit initiatief in deze vorm is uniek in Nederland.

Nieuwe initiatieven/activiteiten

We gaan door middel van de nieuwe Wet proactieve dienstverlening de mogelijkheden onderzoeken om onder andere gegevensuitwisseling met de Belastingdienst mogelijk te maken.

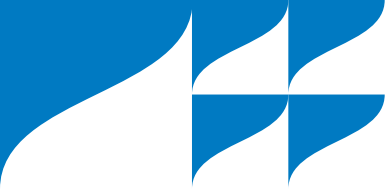
Op die manier zou het ambtshalve verstrekken van regelingen mogelijk gemaakt kunnen worden en het niet-gebruik van toeslagen verminderd worden.

Ook gaan we steviger inzetten op life-events of overgangsmomenten in onze dienstverlening voor inwoners die bij ons bekend zijn (met bijvoorbeeld een uitkering of lopend schuldhulpverleningstraject), zodat we hier vroegtijdig op kunnen adviseren, maar ook de juiste ondersteuning op kunnen inzetten. Voorbeelden zijn (niet limitatief):

- Inwoners die op korte termijn een AOW-uitkering zullen ontvangen nodigen we uit voor een gesprek om uitleg over de wijziging te geven en de gevolgen voor het inkomen toe te lichten. Tevens wordt gecontroleerd of er aanvulling op de AOW nodig is. Als dat het geval is wordt dit op het SamenWerkplein samen met de SVB in gang gezet.
- Inwoners die (parttime) aan het werk gaan vanuit een bijstandsuitkering: extra toelichting geven op de gevolgen voor het inkomen, hoe het loon verrekend wordt en wat dit betekent voor de uitkering, waar rekening mee moet worden gehouden eventueel bij de toeslagen etc.

Inwoners met een uitkering waarvan het jongste kind 18 / 21 / 27 jaar wordt om hen zodoende te informeren over de effecten hiervan voor o.a. de uitkering, toeslagen etc..

5. Geïndiceerde preventie (vroegsignalering)

Als inwoners sneller worden bereikt en geholpen zijn de financiële problemen beter beheersbaar. De achterstanden zijn nog te overzien en contacten met de schuldeiser(s) nog niet vertroebeld door toezeggingen die uiteindelijk niet werden nagekomen. Ook hebben inwoners vlak na het ontstaan van een betalingsachterstand relatief nog veel mentale ruimte tot helder denken, rationeel handelen en zelfcontrole. Het 'water' is mogelijk al wel aan het stijgen, maar staat nog niet tot aan de 'lippen'. Dat is wel het geval wanneer inwoners zich, soms na jaren van ellende, melden bij schuldhulpverlening. Tegen die tijd zijn ze vaak het overzicht volledig kwijt, zijn ze murw geworden en is ieder geloof in het eigen kunnen verdwenen. Succesvolle hulpverlening is bij deze groep dan beduidend moeilijker realiseerbaar.

We onderscheiden twee soorten preventie binnen vroegsignalering. Beiden worden vaak in één adem genoemd:

- **Geïndiceerde preventie - Vroegtijdige signalering door formele en informele organisaties**
Deze vorm van preventie richt zich op het voorkomen van geldzorgen en schulden en omvat vroegtijdige signalering door professionele en vrijwilligersorganisaties in de stad. In Dordrecht hebben we een breed netwerk van signalerende organisaties, zoals werkgevers, buurthuizen en ontmoetingsplekken, vrijwilligersorganisaties en (sport)verenigingen.
- **Geïndiceerde preventie - wettelijke vroegsignalering**
Sinds 1 januari 2021 is vroegsignalering ingevolge de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) voor gemeenten een wettelijke taak.

In Dordrecht geven we uitvoering daaraan via 'Vroeg Eropaf', een structurele samenwerkingsketen tussen gemeente, GR Sociaal, Sociaal Wijkteam, zorgverzekeraars, energiebedrijven, woningverhuurders en drinkwaterbedrijven. De kernopdracht van Vroeg Eropaf is betalingsachterstanden bij inwoners van Dordrecht vroegtijdig signaleren, contact met hen leggen en hulp aan te bieden.

Een inwoner is overigens niet verplicht om de aangeboden hulp te accepteren. Sommige inwoners willen simpelweg geen hulp vanwege schaamte of wantrouwen. Er zijn ook inwoners die denken geen hulp nodig te hebben. Voor hen komt vroegsignalering te vroeg; ze zijn nog niet klaar om een hulpaanbod te accepteren. In Dordrecht wordt daarom stress sensitief gewerkt en houden we rekening met de impact van chronische stress op het gedrag van inwoners. Deze stress kan er immers voor zorgen dat inwoners niet openstaan voor hulp of moeite hebben om hulp te accepteren. De professionals hebben een oordeelvrije en ondersteunende houding en doen, indien nodig, meerdere contactpogingen.

Welke interventies hebben we de afgelopen 4 jaar succesvol ingezet?

- **Geïndiceerde preventie: Vroegtijdige signalering door ‘Geldpraatje partners’**

Inwoners die hulp nodig hebben bij financiële vragen kunnen met hun vragen terecht bij de organisaties die financiële hulp bieden en zijn aangesloten bij ‘Geldpraatje’. We zetten in op een diversiteit aan organisaties die financiële hulp bieden zodat er altijd een partij dichtbij in de wijk is, en de hulp laagdrempelig is. De organisaties die financiële hulp bieden werken met elkaar samen in de een ketenaanpak, zodat ze warm kunnen doorverwijzen.

In tegenstelling tot de wettelijke vroegsignalering, richt deze vorm van vroegtijdig signaleren zich op de kracht van het lokale netwerk en de inzet van professionals en vrijwilligers die direct in contact staan met kwetsbare inwoners. De partners die financieel advies geven en aangesloten zijn bij ‘Geldpraatje’, zijn: Bureau Sociaal Raadslieden (BSR), Buurtwerk, De Alliantie Dordrecht, GR Sociaal, Juridisch loket, Sociaal Wijkteam, Formulierenhulp Vogelnest, Staartje en Crabbehof, wijkwinkel Krispijn (Buitenwacht), Papierwinkel Sterrenburg en het Financieel Hulphuis.

Een belangrijk onderdeel van deze samenwerking is het periodieke overleg ‘ketenaanpak’ armoede en schulden, waar de ‘geldpraatje’ partners kennis en casuïstiek delen en gezamenlijk met de gemeente zoeken naar oplossingen voor de signalen die zij oppikken. Deze samenwerking heeft geleid tot een sterk vangnet in de stad en benadrukt dat geïndiceerde preventie een gedeelde verantwoordelijkheid is.

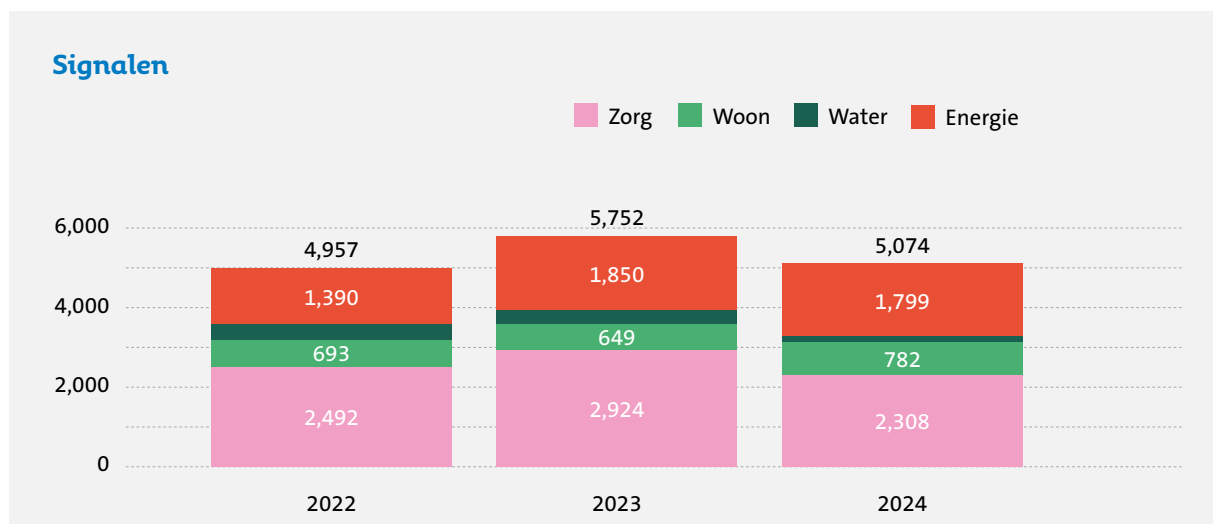
- **Geïndiceerde preventie: Wettelijke vroegsignalering**

We hebben aanzienlijke stappen gezet met de wettelijke vroegsignalering binnen het programma ‘Vroeg Eropaf’. Door de samenwerking met vaste lasten partners konden we betalingsachterstanden signaleren en inwoners op tijd hulp bieden. Het heeft ons in staat gesteld om signalen van betalingsachterstanden effectief te verzamelen, te categoriseren en snel op te volgen. Inwoners met betalingsachterstanden worden outreachend benaderd via brieven, telefoongesprekken of huisbezoeken, afhankelijk van de ernst van de situatie. Vooral crisismeldingen, zoals dreigende huisuitzettingen worden met voorrang opgepakt en proactief benaderd.

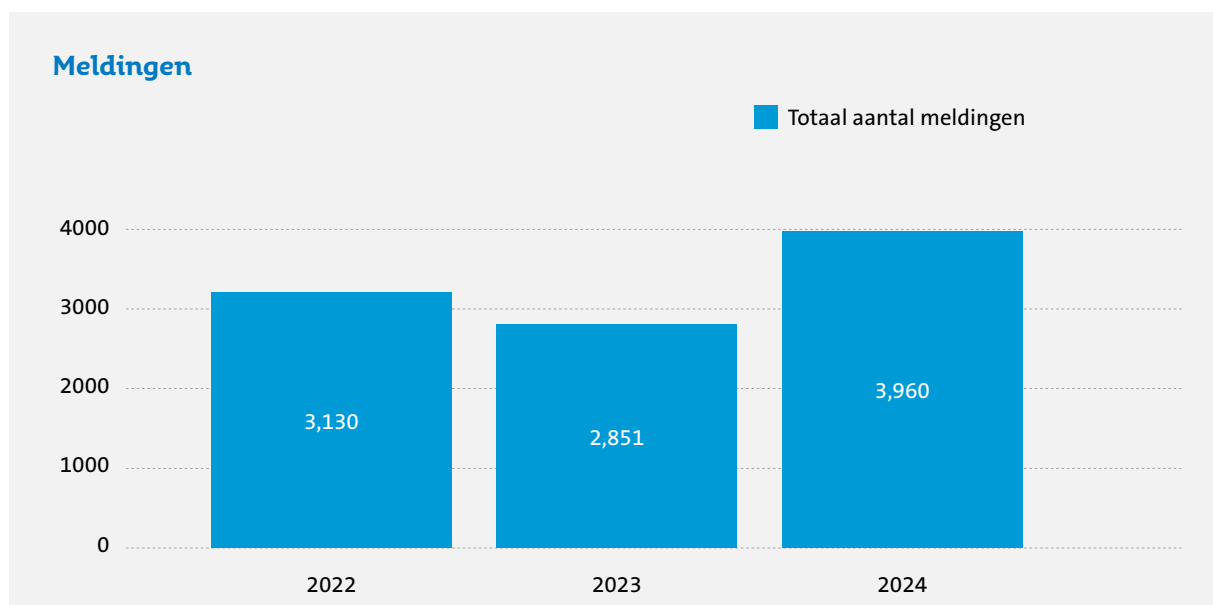
Signalen

Zorgsignalen blijven het grootste aandeel vormen van alle signalen in de afgelopen drie jaar in Dordrecht. Energie-gerelateerde signalen laten een gestage stijging zien. Woon- en watersignalen blijven stabiel:

Meldingen

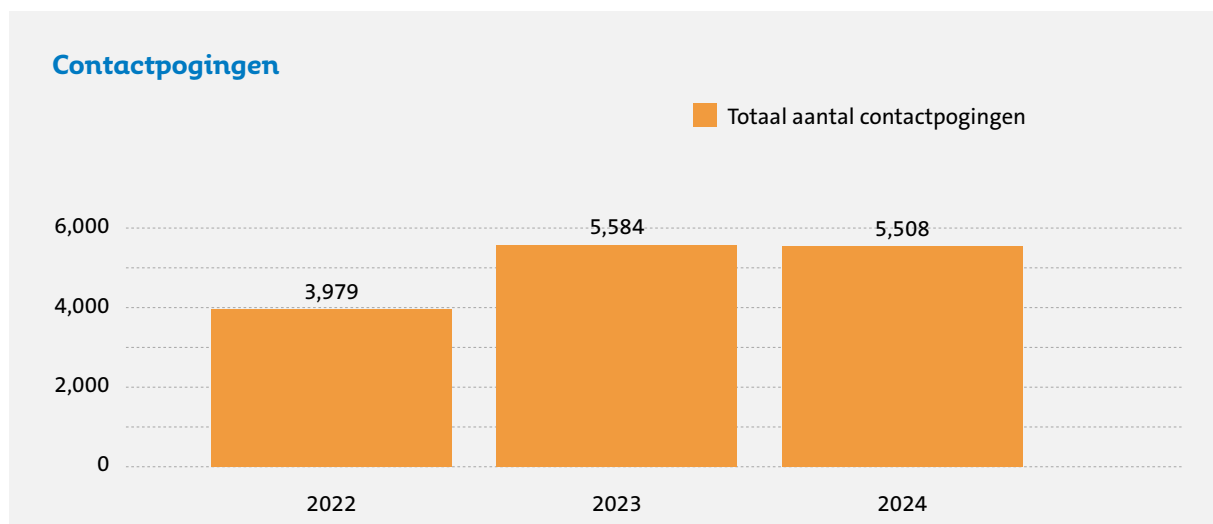
Het aantal meldingen in Dordrecht is toegenomen van 2.851 in 2023 naar 3.960 in 2024. Dit toont aan dat signalen beter worden gematcht en dat huishoudens met meerdere achterstanden sneller in beeld komen.

Contactpogingen

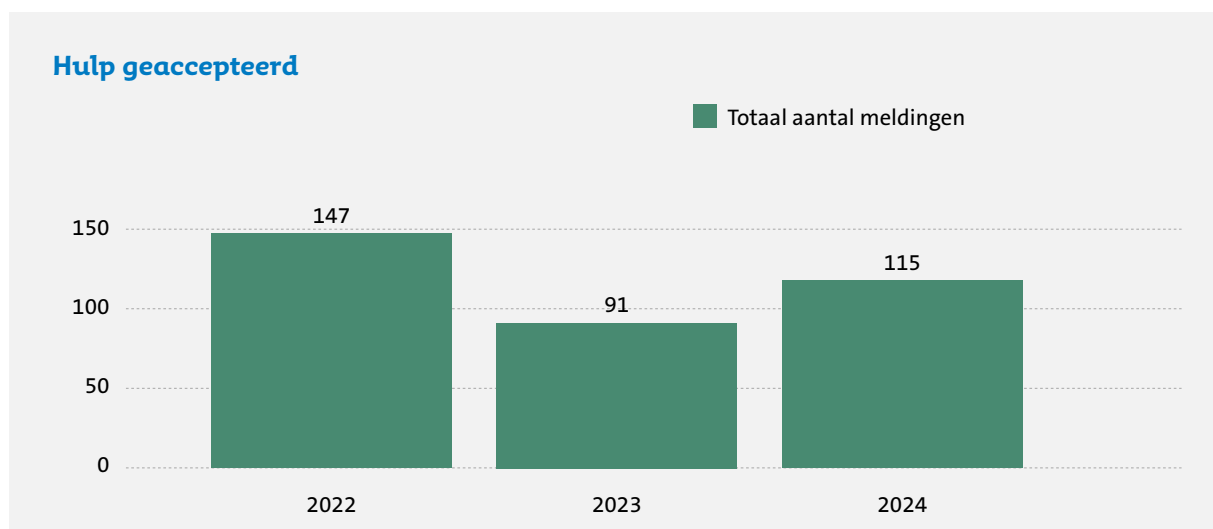
De stijging van contactpogingen in Dordrecht, van 3.979 in 2022 naar 5.508 in 2024, weerspiegelt onze inspanningen om inwoners te bereiken.

Hulp geaccepteerd

Het percentage hulpaceptatie in Dordrecht herstelde in 2024 na een dip in 2023, maar blijft een punt van aandacht. Dit onderstreept de noodzaak van laagdrempelige communicatie en interventies die beter aansluiten bij de specifieke situatie van inwoners.

Om de effectiviteit van vroegsignalering verder te vergroten, zetten we in op innovatieve benaderingen en interventies. Dit helpt ons niet alleen om meer inwoners te bereiken, maar ook om de ondersteuning laagdrempeliger, persoonlijker en impactvoller te maken. In dat kader lichten we hieronder toe welke interventies we de komende 4 jaar gaan inzetten of voortzetten.

Welke interventies gaan we de komende 4 jaar inzetten of voortzetten

- **Geïndiceerde preventie – Het Dordtse netwerk van signalerende partijen**

Vanuit het programma Samen tegen armoede sturen we op de kwaliteit van het financieel advies dat de ‘Geldpraatje’ partners geven. Er zijn echter nog meer organisaties binnen de sociale kaart, zoals sociaal werk, verslavingszorg, maatschappelijke opvang, jongerenwerk en beschermd wonen.

In 2024 hebben we de Financiële Hulpketen Check uitgevoerd om inzicht te krijgen in:

- De mate waarin deze organisaties te maken hebben financiële problematiek bij hun cliënten;
- In hoeverre geven zij financieel advies of pakken zij financiële vraagstukken op;
- Zijn zij voldoende toegerust zijn om financiële vragen goed te beantwoorden.

De resultaten van dit onderzoek worden eind 2024 verwacht. De uitkomsten zullen een basis vormen om in 2025:

- De samenwerking tussen hulpverleners en organisaties verder te versterken, zodat financiële problematiek nog sneller wordt herkend;
- Hulpverleners beter toe te rusten met vaardigheden en middelen om inwoners effectief te ondersteunen bij hun financiën en administratie;
- Duidelijke afspraken te maken zodat methodisch gewerkt wordt en dat zij precies weten wanneer zij zelf ondersteunen en wanneer doorverwijzing nodig is.

- **Geïndiceerde preventie - Verkenning samenwerking met GGZ-organisaties**

De komende jaren verkennen we hoe we intensiever kunnen samenwerken met GGZ-organisaties om inwoners met schulden en GGZ-problematiek beter en eerder te ondersteunen. In dit kader onderzoeken we hoe GGZ-professionals kunnen worden ondersteund om financiële problematiek te herkennen en door te verwijzen naar schuldhulpverlening. Financiële hulpverleners worden toegerust om GGZ-signalen op te vangen en hierover af te stemmen met GGZ-partners.

- **Geïndiceerde preventie: Vroegtijdige signalering door een breed netwerk van maatschappelijke organisaties**

Maatschappelijke organisaties zoals (sport)verenigingen, ontmoetingsplekken, scholen, consultatiebureaus en werkgevers zijn de oren en ogen van de samenleving. Zij komen regelmatig in contact met inwoners en signaleren vaak als eerste geldzorgen. Het is belangrijk dat zij niet alleen financiële problemen herkennen, maar ook weten hoe ze deze bespreekbaar kunnen maken en inwoners op de juiste manier kunnen doorverwijzen. We ondersteunen hen hierin door heldere signaleringsroutes en laagdrempelige toegang tot hulpverleners binnen de financiële hulpketen. We willen dat doen met de volgende interventies:

Investeren in de ketenaanpak ‘Geldpraatje’

We blijven inzetten op nauwe samenwerking tussen formele en informele organisaties die financiële hulp en advies bieden, zodat signalen tijdig worden opgepakt en inwoners de juiste hulp ontvangen via warme doorverwijzingen. We investeren in de ketenaanpak met een training voor vrijwilligers en professionals, casuïstiek bespreken en intervisie.

Ontwikkelen en delen van een voorzieningenkaart

We stellen een voorzieningenkaart beschikbaar aan alle organisaties, met een overzicht van zowel landelijke als lokale regelingen. Dit helpt organisaties om inwoners gericht te informeren over beschikbare ondersteuning en hen naar de juiste voorzieningen te begeleiden.

Meer inzicht in data

'Geldpraatje' partners worden gevraagd om gegevens bij te houden over het aantal financiële hulpvragen en het aantal gesprekken per week. Deze data geven ons meer inzicht zodat, waar nodig, kwaliteitsverbeteringen doorgevoerd kunnen worden.

Uitbreiden van de netwerksamenwerking (het kennisplatform) en organiseren van netwerkbijeenkomsten

In Dordrecht hebben we een breed netwerk van stichtingen en maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor inwoners met een laag inkomen. We denken hierbij aan de Voedselbank, Stichting Debster's, stichting Anders, Quiet Drechtsteden, etc. Zij vormen de sociale kaart van Dordrecht.

Om samenwerking en kennisdeling verder te stimuleren organiseren we vier keer per jaar een kennisplatform. We nodigen actief nieuwe organisaties uit voor het bestaande kennisplatform. Hierbij richten we ons ook op andere partijen, die vanuit een andere invalshoek te maken hebben met financiële dienstverlening en geldzorgen, zoals banken. We zien dat het blijvende aandacht vraagt om te investeren in ontmoeting tussen professionals en vrijwilligers vanwege wisselingen. Samenwerking begint met elkaar leren kennen. We organiseren daarom ook twee keer per jaar een netwerkbijeenkomst. Deze bijeenkomsten bieden formele en informele organisaties een platform om ervaringen, kennis en casuïstiek te bespreken met elkaar en de gezamenlijke aanpak verder te versterken.

- **Geïndiceerde preventie - Wettelijke Vroegsignalering**

In de komende jaren zetten we ons in om het bereik en de effectiviteit van de wettelijke vroegsignalering in Dordrecht verder te vergroten. We willen dat doen met de volgende interventies:

Bereik vergroten

We onderzoeken hoe we het bereik van wettelijke vroegsignalering kunnen vergroten door een doelgroepgerichte communicatieaanpak via segmentering. Naast het versturen van brieven verkennen we de inzet van SMS en e-mail als aanvullende communicatiemiddelen, waarbij de boodschap wordt afgestemd op de kenmerken en behoeften van jongeren, volwassenen en ouderen.

Daarnaast bekijken we hoe we de brieven visueel aantrekkelijker kunnen maken, door QR-codes voor directe toegang tot hulpopties, iconen voor verduidelijking en meertalige ondersteuning toe te voegen.

We verkennen ook de mogelijkheid om een webpagina op de website van de gemeente Dordrecht te ontwikkelen, specifiek gericht op vroegsignalering. Deze pagina zou inwoners toegang kunnen bieden tot informatie over beschikbare hulp, de stappen die ze kunnen ondernemen, en verdere verwijzingen naar ondersteuning.

Effecten meten en bijsturen

Om de effectiviteit van de wettelijke vroegsignalering te waarborgen willen we beter gebruik maken van de tot onze beschikking staande data. Door gegevens omtrent bereik en hulpacceptatie te monitoren, kunnen we beter inzicht krijgen in de impact van onze benaderingen.

Versterken van kennis en expertise

Onze professionals moeten periodiek (bij)geschoold worden om stress-sensitieve dienstverlening in te zetten. Ook moeten zij op de hoogte gehouden worden van de laatste kennis en ontwikkelingen. Ook willen we ze nog beter bij de ontwikkeling van beleid en communicatie betrekken, zodat de ondersteuning nog beter aansluit op de behoeften van onze inwoners.

Intensiveren van samenwerking met vastelastenpartners

Een nauwe samenwerking met vastelastenpartners is essentieel binnen wettelijke vroegsignalering. Door meer vastelastenpartners te betrekken bij onze periodieke overleggen willen we de komende jaren de samenwerking verder versterken.

Onderzoek naar inzet van vrijwilligers en ervaringsdeskundigen

Ten slotte gaan we de mogelijkheid onderzoeken om getrainde vrijwilligers in te zetten binnen de wettelijke vroegsignalering. Zij kunnen een belangrijke aanvulling zijn, omdat zij vaak goed ingebed zijn in de wijk en laagdrempelig contact kunnen leggen met inwoners. We hopen dat daarmee meer inwoners gebruik zullen maken van ondersteuning.

We meten of we succesvol zijn met geïndiceerde preventie met de volgende indicatoren:

Preventiesoort	Indicator	2023 huidige realisatie en startpunt meting	2029 (beoogd)
Geïndiceerde preventie	Aantal financiële hulpvragen Geldpraatje partners op jaarbasis	Nulmeting	
Geïndiceerde preventie	Aantal netwerkpartners in het armoede en schulden netwerk (kennisplatform)	18	25
Geïndiceerde preventie	Wettelijke vroegsignalering Aantal signalen Aantal meldingen Aantal Contactpogingen Aantal keer hulp geaccepteerd:	5.752 2.851 5.584 91	n.v.t. n.v.t. > landelijk gem. > landelijk gem.

Inzet en bereik GR Sociaal

De GR Sociaal draagt naast de lokale inzet ook op regionaal niveau bij aan vroegsignalering. Dit doen we als volgt.

Betalingsachterstanden

De GR Sociaal voert een deel van de wettelijke vroegsignalering uit en pakt de signalen op van bijstandsgerechtigden en inwoners die recent een schuldhulpverleningstraject gevolgd hebben. Het lokale wijkteam in de gemeenten pakt de andere signalen op.

Bestaanszekerheidsgesprek

Een ander instrument dat ingezet wordt is het brede bestaanszekerheidsgesprek voor inwoners met een participatiewet-uitkering. Daarbij wordt ook gekeken naar de achtergrond van de problemen. Er is onder andere aandacht voor mentale problemen, het kunnen rondkomen met weinig middelen, eventuele verslavingsproblematiek etc. Vanuit de gezamenlijkheid verbinden we hierop met het wijkteam (welke ondersteuning kunnen zij bieden bij dit soort problemen) en met de Wmo voor bijvoorbeeld begeleiding. We besteden hier meer aandacht aan en wijzen actief door.

Nieuwe initiatieven/activiteiten

In de komende planperiode onderzoeken we of en hoe we de bestaanszekerheidsgesprekken kunnen uitbreiden naar alle inwoners die bij schuldhulpverlening bekend zijn en deze kunnen integreren met de gesprekken die bij melding schuldhulpverlening gevoerd worden (onafhankelijk van of inwoners ook een uitkering hebben).

Ook gaan we bij inwoners die we helpen met een Wmo-indicatie of bij het ontwikkelen naar werk, expliciet aandacht besteden aan eventuele financiële problematiek. We trainen medewerkers op het herkennen van de signalen. Medewerkers van schuldhulpverlening zullen op afgesproken tijden aansluiten bij deze teams, zodat kennis gedeeld wordt en er direct gespard kan worden over casussen of andere vragen. Vervolgens zorgen we voor een warme verbinding met Schuldhulpverlening, zodat zij snel kunnen handelen op de hulpvragen die er zijn.

Curatie

Het woord curatie zegt het eigenlijk al: curatie is genezen. Curatieve schuldhulpverlening is gericht op het stabiliseren en oplossen van schuldenproblematiek met als doel inwoners met (problematische) schulden te helpen aan een duurzame schuldenvrije toekomst.

Om zorg te dragen voor een duurzame schuldenvrije toekomst is er niet alleen oog voor de schulden zelf maar ook voor de omstandigheden die hiermee verband te houden. Dit betekent dat er nauw samengewerkt wordt met de keten van hulpverlening en het netwerk van de inwoner. Schulden staan zoals eerder aangegeven immers zelden op zichzelf en vragen een integrale aanpak.

Curatieve schuldhulpverlening bevat een breed palet aan mogelijkheden en wordt uitgevoerd aan de hand van de wettelijke kaders van de Wgs en de landelijke richtlijnen van de NVVK. Meer informatie over de kaders en landelijke richtlijnen is opgenomen in **bijlage 3** van dit beleidsplan.

Uitvoering en proces

Iedere inwoner die hulp wil bij zijn of haar schulden of in een financiële crisissituatie zit kan zich aanmelden bij de GR Sociaal voor schuldhulpverlening. Onder crisis wordt verstaan: een dreigende woningonttruiming, afsluiting van gas- elektriciteit of water. Dit kan digitaal, persoonlijk of telefonisch. Ook partners vanuit de keten kunnen inwoners aanmelden. Na de melding worden inwoners uitgenodigd voor een eerste gesprek waar de hulpvraag wordt vastgesteld en wordt gestart met het schuldhulpverleningstraject. Een schuldhulpverleningstraject kan afhankelijk van de hulpvraag meerdere uitkomsten hebben. Zo kan het zijn dat:

- iemand alleen advies nodig heeft;
- er behoefte is aan het samen treffen van betalingsregelingen;
- de situatie zo problematisch is dat er een schuldregeling nodig is waarbij de schulden worden afgelost voor een overeengekomen bedrag mét kwijtschelding.

We stimuleren dat lokale ketenpartner betrokken zijn bij en tijdens het curatieve gedeelte. De aanpak van deze partijen is een aanvulling op de professionele schuldhulpverlening of kan professionele schuldhulpverlening voorkomen (zie onder preventie). Uitgebreide informatie over het schuldhulpverleningsproces is te vinden in **bijlage 2**.

Wat hebben we bereikt (terugblik naar de afgelopen 4 jaar)?

Het vorige beleidsplan 'SamenWerken aan perspectief' richtte zich op het voorkomen, beheersbaar maken en oplossen van financiële problemen en schulden in combinatie met de omstandigheden die hiermee samenhangen. Dit plan was tot stand gekomen in de coronatijd, waarbij we verwachtten dat de armoede- en schuldenproblematiek in Nederland zou toenemen. De verwachte boeggolf is uitgebleven, maar wel werd Nederland kort na afloop van de coronacrisis geconfronteerd met toenemende inflatie en hoe energieprijzen. Dit heeft ervoor gezorgd dat meer huishoudens in de financiële problemen zijn gekomen. Daarnaast zorgt de toenemende complexiteit van wet- en regelgeving, voorzieningen en regelingen ervoor dat inwoners de grip op hun financiële situatie verliezen.

In het vorige plan was een viertal speerpunten opgesteld waar goede resultaten op bereikt zijn, te weten

- Inwoners eerder en beter bereiken;
- Zorgen voor een makkelijk en laagdrempelig schuldhulpverleningsproces;
- Het wegnemen van obstakels voor bestaanszekerheid;
- Stabiliteit bieden en bevorderen.

Inwoners eerder en beter bereiken

Het bereik van het aantal inwoners met (problematische) schulden is in de afgelopen jaren toegenomen. Dit vertaalt zich in een toename van het aantal gestarte schuldhulpverlenings-trajecten in de afgelopen jaren. Het aantal gestarte schuldhulpverleningstrajecten is gestegen van 1.079 in 2020 naar 1.459 in 2023 (regionaal). Omdat we weten dat het aantal mensen dat zich meldt voor schuldhulpverlening flink lager is dan het aantal mensen met problematische schulden is dit een zeer positieve ontwikkeling. Ter illustratie landelijk hebben circa 730.000 huishoudens problematische schulden en melden een kleine 80.000 mensen zich bij schuldhulpverlening. Daarnaast is ook de gemiddelde schuld van inwoners in een schuldhulpverleningstraject in de Drechtsteden fors gedaald van een gemiddelde schuld van € 57.154 in 2020 naar € 36.019 in 2023. Zowel de stijging van het aantal trajecten als de daling van de gemiddelde schuld zijn goede indicaties dat we inwoners eerder weten te bereiken (en daardoor minder hoge schulden hebben).

De inzet via vroegsignalering heeft effect gehad op het bereik. Dit geldt ook voor de nieuw opgezette samenwerking in gemeentegerichte teams onder één integrale opgave Bestaanszekerheid en de intensivering van samenwerking met o.a. partners en het werken op locatie. Schuldhulpverleners nemen deel aan lokale overleggen, hebben veel contact met partners en collega's binnen de opgave waar wordt samengewerkt vanuit inkomen, minimaregelingen en invordering.

Voor ondernemers bieden we inmiddels specifieke hulp. We hebben voor ondernemers een samenwerking met het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ), onderdeel van de gemeente Rotterdam dat de specialistische schulddienstverlening voor ondernemers voor een aantal gemeenten uitvoert. We zorgen voor een warme overdracht en het helpt dat RBZ fysiek op het SamenWerkplein aanwezig is. Voor ex-ondernemers bieden we ook hulp bij het afronden van de boekhouding.

Zorgen voor een makkelijk en laagdrempelig schuldhulpverleningsproces

Het schuldhulpverleningsproces is vereenvoudigd door aansluiting bij het Collectief Schuldregelen en het Schuldenknooppunt. Door inzet van collectief schuldregelen gaan schuldeisers bij voorbaat akkoord met voorstellen wat bijdraagt aan kortere doorlooptijden. Hetzelfde geldt voor het Schuldenknooppunt, wat voorziet in snellere communicatie en uitwisseling met schuldeisers. Aandachtspunt is dat nog niet alle schuldeisers landelijk zijn aangehaakt.

Verder is de samenwerking met externe schuldenbewindvoerders verbeterd door het invoeren van een structureel overleg met schuldhulpverlening over de uitvoering van adviesrecht bij schuldenbewind. Qua resultaten scoren we hoog op het slagingspercentage van onze trajecten: van 73% in 2020 naar 94% in 2023 bij de stabilisatietrajecten en 96% bij de schuldregelingstrajecten. Ook de wachttijd is flink verbeterd door onze aanpassingen: van 77% binnen 10 werkdagen na melding uitgenodigd naar 91% in 2023.

Het wegnemen van obstakels voor bestaanszekerheid

De dienstverlening is stress-sensitief ingericht en alle medewerkers zijn hierin geschoold. Hierin zijn we landelijk een van de koplopers en is er zelfs een handleiding ontwikkeld voor andere gemeenten. Bij inwoners met een bijstandsuitkering én problematische schulden kan schuldhulpverlening verplicht worden gesteld. Schuldenproblematiek is een belemmering voor participeren of het deelnemen aan het arbeidsproces.

Stabiliteit bieden en bevorderen

Om sneller toekomstperspectief te bieden en te zorgen dat inwoners niet langdurig belemmerd worden hebben we de duur van de BKR-registratie van een schuldregeling verkort van 3 jaar naar 6 maanden. Een BKR-registratie kan een belemmering zijn voor het opbouwen van een nieuwe toekomst. Zo kan de BKR-registratie invloed hebben op het afsluiten van een telefoonabonnement of het kopen van een huis. Het verkorten van de BKR-registratie wordt slechts door enkele gemeenten toegepast waardoor we één van de koplopers zijn met dit initiatief. Momenteel is dit landelijk onderwerp van gesprek waarbij de insteek is dat elke gemeente dit gaat toepassen.

Tevens is de afgelopen vier jaar de publieke uitvoering van schuldenbewind door de GR Sociaal bestendigd en onderdeel geworden van de dienstverlening op het gebied van schulden. De aanpak schuldenbewind is succesvol te noemen. Door de stress-sensitieve aanpak en snelle koppeling met schuldhulpverlening kent deze een kortere doorlooptijd dan de gemiddelde doorlooptijd van de markt. De gemiddelde doorlooptijd bedraagt bij de GR Sociaal circa 2,5 jaar tot 3 jaar ten opzichte van minimaal 5 jaar landelijk, waarbij 30% zelfs langer dan 5 jaar duurt.

Wat streven we na voor de komende 4 jaar?

We blijven ons onverminderd inzetten om inwoners ondersteuning te bieden bij geldzorgen en schulden en hen te helpen bij het beheersbaar maken en oplossen hiervan. We behouden daarin alle activiteiten die werken en goed lopen binnen het proces. Wanneer gekeken wordt naar landelijke ontwikkelingen op wetgevingsgebied, signalen vanuit de samenleving, schuldhulpverleners en inwoners staat het hebben van ademruimte en rust centraal, maar ook het snel krijgen van perspectief op een schuldenvrije toekomst. Het is belangrijk rust en overzicht te geven en te laten zien dat er licht is aan het einde van de tunnel. Maar ook het schuldenvrij blijven en daarmee ook een betere financiële toekomst is van cruciaal belang. Inwoners moeten schuldenrust krijgen en perspectief op een duurzame schuldenvrije toekomst.

Daarmee staat voor curatie de komende 4 jaar het volgende centraal in onze aanpak:

**Schuldenrust: Inwoners hebben snel en eenvoudig overzicht en weten waar ze aan toe zijn.
Perspectief: Inwoners hebben snel en op maat een oplossing voor hun schulden.**

Wat gaan we daarvoor doen en hoe volgen we de resultaten? —>

Voor schuldenrust zetten we de komende periode in op:

Optimaliseren schuldhulpverleningsproces

We willen meer snelheid brengen in de trajecten, de begeleiding van inwoners intensiveren (meer gesprekken en meer maatwerk op wat nodig is, in plaats van één geldende afspraak voor alle inwoners) en we zorgen dat er één centraal contactpersoon komt voor de inwoner. Dit is nu nog versnipperd over meerdere personen. Daarnaast werken we door aan de verdere implementatie van de landelijke afspraken basisdienstverlening, inclusief het verder implementeren van specifieke dienstverlening aan de in de basisdienstverlening genoemde doelgroepen. Beide activiteiten zijn al gestart in 2024, maar lopen door in deze planperiode. De verwachting voor de basisdienstverlening is dat hier de komende jaren (2025-2028) nog de nodige ontwikkelingen en landelijke aanscherpingen op komen.

We gaan snellere trajecten realiseren door o.a. op kortere termijn een eerste gesprek te bieden, en door minder overdrachten in het proces zelf. Dit betekent voor inwoners sneller duidelijkheid en daarmee rust. Door verder te gaan werken met meer begeleiding door één centraal contactpersoon zorgen we voor overzicht en opnieuw voor rust doordat inwoners nauwer contact hebben met dezelfde persoon. Dit sluit ook aan op de landelijke ontwikkelingen rondom basisdienstverlening (maximale doorlooptijd fasen schuldhulpverlening) en op de voorstellen vanuit eerdergenoemde onderzoeken waarbij wordt ingezoomd op het belang van het hebben van grip en overzicht. Daarnaast is het cruciaal dat ook landelijk steeds gewerkt blijft worden aan het ontlasten van mensen door continu te kijken hoe ICT (systemen) hieraan optimaal gaan bijdragen. Denk aan ontsluiting van data, de ontwikkeling van een integraal schuldenoverzicht, een landelijke pauzeknop en de doorontwikkeling van het schuldenknooppunt. Proactieve dienstverlening heeft landelijk de aandacht door onder andere het wetsvoorstel Proactieve dienstverlening (dat in 2025 waarschijnlijk in werking zal treden). Waar het kan denken we proactief mee aan landelijke tafels en doen we mee aan landelijke pilots om zaken uit te proberen en te testen. Feitelijk is dit een voortzetting van de weg die we in de vorige planperiode al ingeslagen zijn. We verwachten echter ook hier in 2025-2028 nog de nodige ontwikkelingen.

Achterstand betaling zorgverzekering meer dan 6 maanden

Periodiek ontvangen we meldingen welke inwoners met een uitkering meer dan zes maanden achterstand op de betaling van de zorgverzekering hebben. Naar aanleiding van deze meldingen zoeken we actief contact en gaan we in gesprek. Dit doen we vanuit het principe dat we weten dat de achterstand op de betaling van de zorgverzekering in bijna alle gevallen een indicatie is dat er problematische schulden zijn en curatieve schuldhulpverlening nodig is. Deze werkwijze zetten we ook in bij signalen van beslag op de uitkering.

Samenwerking partners

Niet alleen in het voortraject maar ook tijdens curatie is de samenwerking met vrijwilligersorganisaties en de keten (denk aan lokale informele partners, wijkteams, SchuldHulpMaatje, Humanitas etc.) van belang. Zij melden inwoners soms ook aan, maar staan de inwoner ook bij met hulp en ondersteuning tijdens deze fase. Deze samenwerking blijft daarom onverminderd van belang.

Indicatoren

Met de volgende indicatoren volgen we de komende vier jaar de beoogde resultaten die we met de ingezette activiteiten willen bereiken:

Streven	Indicator	2025 (huidige realisatie en startpunt meting)	2029 (beoogd)
Schuldenrust	Tijd tussen de aanmelding en het eerste gesprek	95% binnen 10 werkdagen*	Handhaven huidige indicator (95% binnen 10 werkdagen)
Schuldenrust	Proactieve dienstverlening voor bijstandsgerechtigden met zorgverzekerings-schulden en beslagleggingen	(nulmeting begin 2025 te doen = nieuwe activiteit)	80% van de doelgroep is benaderd en krijgt een hulpaanbod
Schuldenrust	Gemiddelde schuld**	De gemiddelde schuld bedraagt € 36.019 (2023)	De gemiddelde schuld is gedaald naar € 30.000

*de wettelijke termijn bedraagt 4 weken

**de gemiddelde schuld heeft een link met vroegsignalering én curatie. Bij curatie zegt deze indicatie met name iets over de snelheid van het proces (schulden lopen daarmee niet onnodig nog langer op)

Voor perspectief zetten we de komende periode in op:

Bereik en samenwerking

Nog te veel mensen zoeken geen hulp bij het oplossen van hun schulden. De komende jaren is er dan ook wederom inzet op het vergroten van het bereik. We versterken de samenwerking met onze lokale partners en we breiden het SamenWerkplein verder uit. We maken concrete afspraken over hoe samen te werken bij individuele casussen. We ontlasten hierbij de inwoner door te zorgen voor warme overdrachten een verbinding. Deze lijn trekken we door naar de samenwerking met beschermingsbewindvoerders. We vergroten onze regierol op schulden door de samenwerking met beschermingsbewindvoerders te verstevigen (het periodieke overleg voort te zetten en afspraken te bestendigen in een convenant) en zodoende de doorstroom van schuldenbewind naar schuldhulpverlening te verbeteren. Hiermee lopen we vooruit op dit onderdeel van basisdienstverlening. Ter ondersteuning aan bovenstaande wordt er een leerlijn schuldhulpverlening ontwikkeld om de kennis over schuldhulpverlening zowel intern als bij externe partners en instellingen te vergroten. De resultaten monitoren we via de metingen van het aantal nieuw gestarte trajecten.

Aanpassingen in de dienstverlening

- We intensiveren de begeleiding van inwoners tijdens de schuldhulpverleningstrajecten en zetten extra budgetcoaching en begeleiding in om inwoners een stabiele basis te geven. Dit doen we door meer gesprekken te voeren (ook telefonisch). Wat nodig is bepalen we per inwoner, in plaats van één geldende afspraak voor iedereen (maatwerk op de inwoner). We creëren hier ruimte voor door het proces aan te passen (zie ook onder schuldenrust). Zeker gezien de kortere aflosperiode is goede begeleiding essentieel om stabiliteit te bieden en terugval te voorkomen. Dit monitoren we zorgvuldig via het slagingspercentage van het stabilisatie- en het schuldregelingstraject.

- Naast het succesvol afsluiten van schuldregelingstrajecten binnen de curatie, gaan we deze planperiode ook nadrukkelijker inzetten op het succesvol doorlopen van de minnelijke trajecten en daarmee inzetten op het voorkomen van uitval gedurende trajecten.
- Zoals eerder aangegeven zet het kabinet in op het invoeren van de basisdienstverlening schuldhelpverlening. De elementen hiervan worden aan de hand van het landelijke actieplan geïmplementeerd. Elementen die reeds gerealiseerd zijn van de basisdienstverlening bestendigen we. Het gaat dan onder andere om het Convenant Lokale Overheid, laagdrempelige aanmelding, directe start begeleiding en het standaard aanbieden van een saneringskrediet.

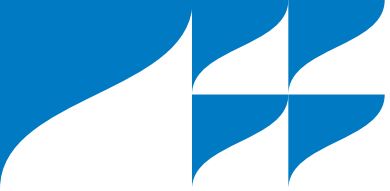
Indicatoren

Met de volgende indicatoren volgen we de komende vier jaar de beoogde resultaten die we met de ingezette activiteiten willen bereiken:

Streven	Indicator	2025 (huidige realisatie en startpunt meting)	2029 (beoogd)
Perspectief	Nieuw gestarte trajecten	10% meer inwoners met schulden hebben een hulp-aanbod ontvangen ten opzichte van 2023 (1.459)	20% meer inwoners met schulden hebben een hulp-aanbod ontvangen ten opzichte van 2023 (1.459)
Perspectief	Slagingspercentage stabilisatietraject	In 75% van de gevallen wordt succesvol een stabilisatietraject* afgesloten	In 90% van de gevallen wordt succesvol een stabilisatie-traject* afgesloten
Perspectief	Slagingspercentage schuldregelingstraject	In 85% van de gevallen wordt succesvol een schuldregelingstraject afgesloten**	In 90% van de gevallen wordt succesvol een schuld-regelingstraject afgesloten**
Perspectief	Succesvolle uitstroom na doorlopen minnelijk traject	nulmeting begin 2025 te doen, nog niet eerder gemeten	85% van de minnelijke trajecten wordt succesvol afgerond

* Stabilisatie: Onder een positieve afsluiting wordt verstaan: de schulden zijn afbetaald, er is een betalingsregeling getroffen, de schulden zijn geherfinancierd of overdracht naar schuldregeling.

** Succesvol schuldregelingstraject: Een schuldregeling is geslaagd als er een saneringskrediet wordt toegekend, een schuldbemiddeling wordt gestart of als een Wsnp-verklaring wordt afgegeven.

6. Jongeren op de rit

In Dordrecht hebben we een specifieke aanpak voor jongeren met schulden. De aanpak is een samenwerking tussen het sociaal wijkteam en de GR Sociaal. De aanpak bestaat uit:

1. De schulden van jongeren worden in één keer overgenomen door middel van een saneringskrediet;
2. Het bedrag van het saneringskrediet wordt door de jongere in termijnen terugbetaald;
3. De jongere krijgt integrale trajectbegeleiding op andere leefgebieden zoals onderwijs en werk, om te werken aan perspectief voor de lange termijn.

De aanpak Jongeren op de rit valt onder beleidsprogramma Glansrijke toekomst.

Probleemgerichte preventie (nazorg)

Na het succesvol afronden van een schuldregelingstraject bieden wij nazorg op maat, een essentieel onderdeel van schuldhulpverlening. Deze ondersteuning helpt inwoners bij de start van een schuldenvrij leven, bevordert financiële zelfredzaamheid en voorkomt terugval. Daardoor zijn zij beter voorbereid op eventuele financiële veranderingen in de toekomst. In het licht van kortere aflostermijnen en de mentale belasting die schuldenproblematiek kan meebrengen, is nazorg belangrijker dan ooit.

Welke interventies hebben we de afgelopen 4 jaar succesvol ingezet

In het blauwe kader wordt de huidige werkwijze vanuit de GR Sociaal nader toegelicht. In Dordrecht zijn de GR Sociaal, SchuldHulpMaatje en Humanitas thuisadministratie betrokken bij nazorg.

De GR Sociaal bereidt inwoners tijdens het traject al voor op een goede uitstroom en eventuele nazorg. Dit start een half jaar voordat ze klaar zijn met het aflossen van hun schulden via het schuldregelingstraject. Samen met de inwoner wordt er een plan opgesteld waar gekeken wordt naar de persoonlijke en financiële situatie en de behoefte/noodzaak voor ondersteuning na afronding van het traject. Indien uit dit plan blijkt dat er behoefte is aan ondersteuning vanuit de keten, wordt de keten betrokken. Op deze manier wordt gezorgd voor een warme overdracht via een driegesprek tussen de inwoner, (lokale) partner en schuldhulpverlener. In de periode die volgt wordt er samen opgetrokken door de (lokale) ketenpartner en de GR Sociaal om zorg te dragen voor een soepele en warme overdracht na afloop van het schuldregelingstraject. Afspraak is ook dat er altijd een waakvlam blijft. Indien er wederom hulp tijdens of na afloop van nazorg door de schuldenketen nodig is, is dit altijd beschikbaar. Regionaal is gemeten in hoeveel gevallen er terugval is en iemand binnen 5 jaar zich opnieuw meldde. In 2023 bedroeg dit 21%.

Welke interventies gaan we de komende 4 jaar inzetten of voortzetten?

In de komende vier jaar zetten we in op het uitbreiden van de nazorgaanpak. De onderstaande interventies moeten inwoners niet alleen helpen bij het behoud van een schuldenvrije situatie, maar ook een blijvende verbetering in hun financiële zelfredzaamheid realiseren:

- **Uitbreiden ketenpartners voor nazorg**

We onderzoeken de mogelijkheid om de samenwerking rondom nazorg verder uit te breiden, waarbij we nog meer oog hebben voor de sociale gevolgen van schuldenproblematiek. Momenteel zijn Humanitas Thuisadministratie en SchuldHulpMaatje actief betrokken bij het nazorgproces. We willen samen met de GR Sociaal en de andere ketenpartners die zijn aangesloten bij 'Geldpraatje' (zoals het Wijkteam, Bureau Sociaal Raadslieden, Buurtwerk, het Financieel Hulphuis, het Juridisch Loket, Wijkwinkel Krispijn, Wijkwinkel Sterrenburg, De Alliantie Dordrecht en de Formulierenbrigade De Staart, Vogelbuurt en Crabbehof) onderzoeken welke verbeteringen mogelijk zijn in het nazorgtraject waarbij we nog meer oog hebben voor de sociale gevolgen van de schuldenproblematiek. Met deze bredere benadering beogen we om nog meer maatwerk en ondersteuning te bieden in de nazorgfase.

- **Onderzoek naar oorzaken van recidive**

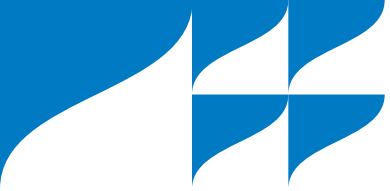
Samen met de GR Sociaal onderzoeken we de meest voorkomende oorzaken van recidive bij inwoners die eerder een schuldhulpverleningstraject hebben doorlopen. Dit onderzoek richt zich op het identificeren van doelgroepen die vaker terugvallen in schulden en het achterhalen van de onderliggende factoren. Op basis van deze inzichten willen we gerichte interventies ontwikkelen die specifiek aansluiten bij de behoeften van deze risicogroepen, om herhaling van schuldenproblematiek zo veel mogelijk te voorkomen.

- **Nazorg voor inwoners die het schuldhulpverleningstraject niet afronden**

We onderzoeken de mogelijkheid om te starten met het aanbieden van nazorg aan inwoners die om uiteenlopende redenen hun schuldhulpverleningstraject niet succesvol hebben afgerond. In het bijzonder willen we ondersteuning bieden aan inwoners die via het sociaal Leenfonds van Stichting Urgente Noden (SUN) een lening hebben ontvangen om hun schulden af te betalen. Deze nazorg biedt hun begeleiding bij het omgaan met nieuwe financiële uitdagingen, zodat zij ondanks de voortijdige beëindiging van hun traject toch de kans krijgen om hun financiële stabiliteit te behouden en terugval te voorkomen.

Streven	Indicator	2025 (huidige realisatie en startpunt meting)	2029 (beoogd)
Duurzaam	Her instroom (recidive) schuldhulpverlening binnen 3 jaar	(nieuwe nulmeting)*	Maximaal 10% van de inwoners stromen opnieuw in.

*Het is een nieuwe nulmeting, omdat de meting tot nu toe altijd over binnen 5 jaar terugval ging. Doordat de curatie echter ingekort is naar 18 maanden kiezen we ervoor om ook de meting te verkorten naar 3 jaar, zodat dit beter aansluit en we sneller zicht hebben na uitstroom uit de kortere periode van schuldhulpverlening.

7. Financiën

De ambities uit het beleidsplan worden betaald uit lokaal budget 'Samen tegen armoede'.

Daarnaast zijn er programmakosten en de apparaatskosten van de schuldhulpverlening uitgevoerd door de GR Sociaal. De begroting van de GR Sociaal is regionaal. De programma- en uitvoeringskosten worden definitief verdeeld op basis van het aantal lopende trajecten. Deze kosten worden over de gemeenten verdeeld, naar verhouding van het aantal lopende trajecten in dat specifieke jaar.

Dit hoofdstuk financiën gaat uit van de huidige situatie, begroting 2025 en meerjarenbegroting 2025 t/m 2028 en is onder voorbehoud van eventuele ombuigingen en bezuinigingen.

Lokaal budget preventie, vroeg(tijdig)signaleren en nazorg

De interventies uit het beleidsplan worden bekostigd uit het lokale budget voor armoede en schulden.

Na afloop van het politiek akkoord, vanaf 2027 nemen de budgetten met 19% af t.o.v. 2026.

We houden hier rekening mee door veel opstart en investeringskosten in 2025 en 2026 te plannen.

Vooralsnog verwachten we dat we daardoor de terugloop van de budgetten het hoofd kunnen bieden.

Het kabinet Schoof heeft aangekondigd dat het een uitgebreid pakket aan maatregelen op schuldenaanpak aan het voorbereiden is. Het kabinet maakt in totaal € 75 miljoen per jaar vrij voor dit pakket aan maatregelen. Op dit moment is nog onduidelijk hoe dit pakket er precies uit ziet en welke extra gelden er naar de gemeenten komen. Uw raad kan ter zijne tijd besluiten om dit extra geld toe te kennen aan het voorliggende beleidsplan.

De budgetten voor de minimaregelingen (die door de GR Sociaal worden uitgevoerd) worden in dit hoofdstuk buiten beschouwing gelaten. In 2023 zijn de minimaregelingen verruimd. Vanaf 2027 vervallen de extra middelen (i.v.m. aflopen politiek akkoord) voor de verruiming. Een voorstel voor het opnieuw herijken van de minimaregeling zal separaat van dit beleidsplan aan uw raad worden voorgelegd.

Uitgaven Samen tegen armoede	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lokale aanpak armoede en schulden	300.000	300.000	200.000	200.000
Schuldenaanpak	761.491	767.433	626.989	629.575
Kinderarmoede	64.524	64.524	53.600	53.600
Werkende minima	66.365	66.365	50.000	50.000
Totaal	1.192.380	1.198.322	930.589	933.175

Inzet POK middelen 'Robuuste rechtsbescherming'

Het kabinet heeft structureel 'POK-middelen' beschikbaar gesteld naar aanleiding van het rapport van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK). Deze middelen zijn bedoeld om samen met sociaaljuridische partners de rechtsbescherming van kwetsbare inwoners te versterken. De inzet van Bureau Sociaal Raadslieden (BSR) past geheel in de lijn van deze POK-middelen. Sociaal Raadslieden geven (gratis) advies over alles wat te maken heeft met wetten en regels en financiële zaken. De POK middelen met betrekking tot de jaarschijven 2023 t/m 2026 zijn in de begroting van het programma Samen tegen armoede opgenomen, zie raadsvoorstel 'Vervolg Samen tegen armoede'. De middelen uit 2022 ad € 186.000,- zijn via een apart raadsvoorstel 'Instemmen met extra laagdrempelige plekken in de wijk voor financiële vragen' ingezet voor het continueren van de extra openingstijden van Bureau Sociaal Raadslieden (BSR). Dit is een activiteit dat goed aansluit op het doel van deze POK-middelen.

De uitbreiding van de spreekuren BSR betreft twee middagen en een vrijdagochtend. Op deze wijze wordt tegemoetgekomen aan de verzoeken van cliënten om in de middag terecht te kunnen. BSR is bij uitstek de partij die inwoners de weg kan wijzen in het woud van wetten en regelingen en informatie kan geven over de instellingen die de wetten uitvoeren. De extra gelden voor BSR worden eveneens ingezet om trainingen en voorlichting te geven aan vrijwilligers en betaalde krachten van de wijkwinkels, formulierenhulp en andere ketenpartners

Voor jaarschijf 2027 is er nog een bedrag van € 202.000,- POK middelen Robuuste rechtsbescherming beschikbaar. Voorgesteld wordt om deze middelen voor de duur van dit beleidsplan (jaren 2027 en 2028) toe te voegen aan de begroting en hiermee de continuering van de ruimere openingstijden Bureau Sociaal Raadslieden te bekostigen.

Activiteiten	2027	2028	Totaal
Continueren extra openingstijden BSR	101.000	101.000	202.000
Dekking			
Decembercirculaire 2021 (jaarschijf 2027) – Rechtsbescherming	202.000		202.000

GR Sociaal

Programmakosten schuldhulpverlening GR Sociaal

De programmakosten bedragen in totaal € 120.000 voor de Drechtsteden (begroting 2025). Hiervan worden gefinancierd: certificering, budgettraining Da Vinci, saneringskredieten, BKR, Nederlandse schulphulproute en schuldenknooppunt.

Programmakosten Schuldhulpverlening per gemeente	Begroting 2025	
Alblasserdam	€ 4.128	3,44%
Dordrecht	€ 71.052	59,21%
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 5.784	4,82%
Papendrecht	€ 8.472	7,06%
Sliedrecht	€ 10.224	8,52%
Zwijndrecht	€ 16.728	13,94%
Hardinxveld-Giessendam	€ 3.612	3,01%
Totaal	€ 120.000	100,00%

Kosten uitvoering Schuldhulpverlening GR Sociaal

Voor de uitvoering die bij de GR Sociaal is belegd zijn de kosten in totaal begroot op € 8.388.698 voor de gemeenten. Het gaat dan om het uitvoeren van de gehele curatieve taak voor schuldhulpverlening en alle taken die de GR Sociaal uitvoert voor preventie en nazorg. Zie daarvoor ook het beleidsplan met alle details. Voor preventief budgetbeheer is specifiek een bedrag van € 508.405 begroot.

Toerek. App. kosten Budgetadvies en Schuldbemiddeling.	Begroting 2025	
Liquiditeit Alblasserdam	€ 288.572	3,44%
Liquiditeit Dordrecht	€ 4.966.949	59,21%
Liquiditeit Hendrik-Ido-Ambacht	€ 404.335	4,82%
Liquiditeit Papendrecht	€ 592.241	7,06%
Liquiditeit Sliedrecht	€ 714.716	8,52%
Liquiditeit Zwijndrecht	€ 1.169.384	13,94%
Liquiditeit Hardinxveld-Giessendam	€ 252.501	3,01%
Totaal	€ 8.388.698	100,00%

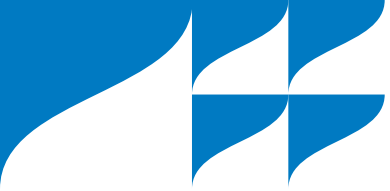

Toerek. App. kosten Prev. Budgetbeh.	Begroting 2025	
Liquiditeit Alblasserdam	€ 17.488	3,44%
Liquiditeit Dordrecht	€ 301.028	59,21%
Liquiditeit Hendrik-Ido-Ambacht	€ 24.505	4,82%
Liquiditeit Papendrecht	€ 35.893	7,06%
Liquiditeit Sliedrecht	€ 43.315	8,52%
Liquiditeit Zwijndrecht	€ 70.872	13,94%
Liquiditeit Hardinxveld-Giessendam	€ 15.304	3,01%
Totaal	€ 508.405	100,00%

Aanpassing programmakosten en kosten voor de uitvoering

Een eventuele aanpassing van de regionale programmakosten en kosten voor de uitvoering vindt plaats via de zienswijze-procedure en de reguliere P&C-cyclus. Vooralsnog wordt op dit moment niet voorzien dat meer capaciteit nodig is om uitvoering te kunnen geven aan het regionale deel van het beleidsplan 2025-2028. Een aantal factoren kan deze regionale kosten wel beïnvloeden. Deze factoren kunnen o.a. zijn:

- Wijziging van landelijke wet- en regelgeving;
- Wijziging overige landelijke richtlijnen en vereisten (bv NVVK richtlijnen en gedragscode);
- Wijzigingen in de regeling GR Sociaal zelf (bv toe of afname deelnemers of wijziging in gedelegeerde of gemandateerde taken op gebied van schuldhulpverlening);
- CAO-ontwikkelingen;
- Indexatie contractuele verplichtingen zoals saneringskredieten;
- Een enorme toe- of afname van het aantal trajecten / inwoners met een hulpvraag.
- Een gewijzigde toerekeningsystematiek van de kosten.

8. Monitoring & evaluatie

In dit hoofdstuk geven we een samenvatting van de interventies die we op preventief vlak inzetten. Tevens geven we inzicht in de set met indicatoren waarop we de komende vier jaar de effecten van ons beleid zullen meten. Daar waar mogelijk geven we onze ambitie weer. In een aantal gevallen starten we in 2025 met een nulmeting en bepalen we later onze ambitie.

We rapporteren twee keer per jaar met een raadsinformatiebrief over de voortgang van het programma samen tegen armoede. In genoemde Raadsinformatiebrieven zullen we eveneens rapporteren over de voortgang van dit beleidsplan. Halverwege de planperiode (eind 2026) zullen we een uitgebreide evaluatie uitvoeren naar de tot dan toe behaalde resultaten. Hierin zal ook meegenomen worden welke uitwerking de politieke keuzes die uw raad gemaakt heeft met betrekking tot de budgetten voor Armoede en Schulden vanaf 2027.

Interventies die we lokaal inzetten of voortzetten op preventie:

Universele preventie:

- Communicatiestrategie 'Geldpraatje';
- Inzet van Geldfit;
- Bestaanszekerheidsgesprekken;
- Samenwerking met vrijwilligers- en maatschappelijke organisaties;
- Financiële educatie en preventie armoede en schulden voor jongeren;
- Inzetten op preventie bij life events.

Selectieve preventie:

- Het bereik/ het gebruik van minimaregelingen vergroten o.a. door bestaanszekerheidsgesprekken te voeren;
- Voortzetten Geldzorgen op de werkvloer en uitbreiden naar verenigingen;
- Gerichtte ondersteuning voor minima via de Dordtpas;
- Vergroten van de inzet van budgetcoaches.

Geïndiceerde preventie:

- Vroegtijdige signalering door een breed netwerk van maatschappelijke organisaties;
- De effectiviteit van vroegsignalering vergroten.

Probleemgerichte preventie (nazorg)

- Uitbreiden ketenpartners voor nazorg;
- Meer inzicht in meest voorkomende oorzaken recidive;
- Nazorg voor inwoners die het schuldhulpverleningstraject niet afronden.

Preventiesoort	Indicator	2023 huidige realisatie en startpunt meting	2029 (beoogd)
Selectieve preventie	Het gebruik van onderstaande minimaregelingen neemt toe: PMB BB SMS kinderfonds Collectieve minima polis Dordtpas volwassenen Dordtpas kinderen Met ingang van 2023 zijn de minimaregelingen tijdelijk verruimd (doelgroep en bedrag) tot en met 2026. Indien de verruiming vervalt zullen de gebruikerscijfers omlaag gaan. Met behulp van de lokale armoedescan van het CBS werken we aan meer inzicht in het bereik van de regelingen.	3.110 2.439 3.034 pashouders met kindtegoed 5.481 polissen 7.750 pashouders 3.560 pashouders	Hoger gebruik bij een gelijkblijvende doelgroep
Selectieve preventie	Minima effectenrapportage	Alle Dordtenaren kunnen rondkomen	Alle Dordtenaren kunnen rondkomen
Selectieve preventie	Aantal werkgevers dat actief is met 'Geldzorgen op de werkvloer' signaleren	50 werkgevers	100 werkgevers
Selectieve preventie	Het aantal verenigingen dat actief geldzorgen signaleert bij leden en vrijwilligers	Start 2025, nulmeting	30 (sport)verenigingen
Geïndiceerde preventie	Aantal financiële hulpvragen Geldpraatje partners op jaarbasis	nulmeting	Nader te bepalen
Geïndiceerde preventie	Aantal netwerkpartners in het armoede en schulden netwerk (kennisplatform)	18	25
Geïndiceerde preventie	Wettelijke vroegsignalering Aantal signalen Aantal meldingen Aantal contactpogingen Aantal keer hulp geaccepteerd	5.752 2.851 5.584 91	n.v.t. n.v.t. > landelijk gem. > landelijk gem.
Curatie/ schuldenrust/ Preventie	Gemiddelde schuld bij aanvang van een schuldhulpverleningstraject	€ 36.019,-	< landelijk gem.
Curatie/ schuldenrust	Tijd tussen de aanmelding en het eerste gesprek	95% binnen 10 werkdagen*	Handhaven huidige indicator (95% binnen 10 werkdagen)
Curatie/ schuldenrust	Proactieve dienstverlening voor bijstandsgerechtigden met zorgverzekerings-schulden en beslagleggingen	Start 2025, nulmeting	80% van de doelgroep is benaderd en krijgt een hulpaanbod

Curatie/ Perspectief	Nieuw gestarte trajecten	10% meer inwoners met schulden hebben een hulpaanbod ontvangen ten opzichte van 2023 (1.459)	20% meer inwoners met schulden hebben een hulpaanbod ontvangen ten opzichte van 2023 (1.459)
Curatie/ Perspectief	Slagingspercentage stabilisatietraject	In 75% van de gevallen wordt succesvol een stabilisatietraject* afgesloten	In 90% van de gevallen wordt succesvol een stabilisatie-traject* afgesloten
Curatie/ Perspectief	Slagingspercentage schuldregelingstraject	In 85% van de gevallen wordt succesvol een schuldregelings-traject afgesloten**	In 90% van de gevallen wordt succesvol een schuldregelingstraject afgesloten**
Curatie/ Perspectief	Succesvolle uitstroom na doorlopen minnelijk traject	Start 2025, nulmeting	85% van de minnelijke trajecten wordt succesvol afgerond
Probleemgerichte preventie (nazorg)	Her instroom (recidive) schuldhelpverlening binnen 3 jaar	(nieuwe nulmeting)*	Maximaal 10% van de inwoners stromen opnieuw in.
Probleemgerichte preventie (nazorg)	Aantal aangesloten partners op nazorg	3	8

De GR Sociaal rapporteert over de taken die zij uitvoert periodiek via de reguliere P&C-cyclus. Indien gemeenteraden meer informatie wensen is het uiteraard mogelijk dat de GR Sociaal op uitnodiging tijdens bijvoorbeeld een raadsavond meer informatie verstrekt en met de raadsleden inhoudelijk de diepte in gaat op de uitvoering van de taken, ontwikkelingen en trends.

Klanttevredenheidsmetingen

Naast reguliere monitoring en rapportages wordt doorlopend bij inwoners nagegaan hoe zij onze dienstverlening ervaren en of we het goed doen. De klanttevredenheidsmetingen worden momenteel doorontwikkeld tot een meting waarbij niet alleen wordt gemeten hoe de dienstverlening is ervaren, maar ook of we onze doelen bereiken en (publieke) waarde toevoegen. Hiervoor is een generieke set vragen ontwikkeld die zich richt op de vijf waarden die belangrijk zijn voor inwoners, te weten: mensgerichtheid, heldere dienstverlening, waarde toevoegen, betrokken medewerkers en toegankelijkheid.

Wanneer landelijke ontwikkelingen en wijziging van wet- en regelgeving het noodzakelijk maken om wijzigingen in het curatieve gedeelte door te voeren loopt dit de route via het bestuur van de GR Sociaal. Voor zover dit financiële consequenties kent, worden deze vroegtijdig gemeld en via een zienswijzeprocedure (gemeenteraden) voorgelegd (al dan niet via de reguliere P&C-cyclus).

Gelet op de nieuwe (of gewijzigde) indicatoren in hoofdstuk 6 zal de GR Sociaal in 2025 ook het gemeentelijke dashboard actualiseren en aanpassen, zodat gemeenten makkelijk en snel bij de cijfers kunnen. Dat doen we in samenspraak met de gemeenten.

Bijlage 1 Het wettelijk kader en stelsel van schuldhulpverlening

Het stelsel rondom schulden kent een wettelijke kader van vier verschillende wetten, te weten:

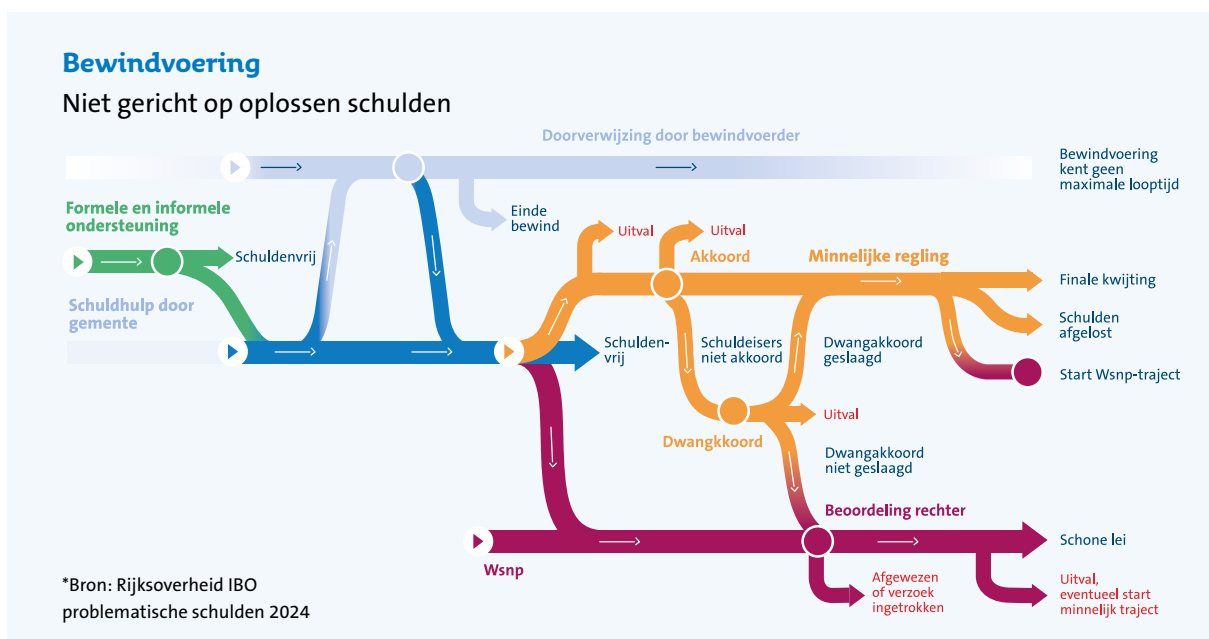
1. de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs 2012);
2. de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp 1998);
3. Beschermingsbewind op grond van problematische schulden en/of verkwisting (Schuldenbewind 2014); en
4. het Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (AGS 2021).

De Wgs en de Wsnp betreffen de twee hoofdwetten en vormen het minnelijk (gemeentelijk) traject (Msnp) en het wettelijk traject (Wsnp). Zie ook figuur 1.

De verantwoordelijkheid, toezicht op en uitvoering van deze wetten ligt versnipperd. Zo zijn er twee ministeries betrokken (Sociale Zaken & Werkgelegenheid en Justitie & Veiligheid), gemeenten, de Rechtspraak en externe marktpartijen (bewindvoerders Wsnp en beschermingsbewindvoerders). De verschillende wetten staan met elkaar in verbinding maar deze verbinding is niet optimaal en behoeft verbetering. Zo is in principe de Wgs voorliggend aan de Wsnp maar zijn er uitzonderingen en is schuldenbewind bedoeld als flankerende dienstverlening met ondersteuning en doorstroom naar de minnelijke (gemeentelijke) of de wettelijke schuldsanering. Andere aanverwante wetgeving die van toepassing is, zijn o.a. de Wet op het consumentenkrediet (Wck), de Wet op het financieel toezicht (Wft), de Faillissementswet (Fw) en de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbvv).

Naast bovengenoemd minnelijk en wettelijk traject heeft ook een aantal stelselpartijen een rol in het schuldhulpverleningssysteem. Naast de gemeente gaat het om schuldeisers, schuldenaren en rechters en bijvoorbeeld beschermingsbewindvoerders, Wsnp-bewindvoerders, vrijwilligers en uiteraard de sociaal wijkteams en overige samenwerkingspartners.

Figuur 1: Routekaart schuldhulpverleningsstelsel

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

De wettelijke bepalingen omtrent de gemeentelijke (minnelijke) schuldhulpverlening zijn terug te vinden in de *Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)*. De Wgs is sinds 1 juli 2012 van kracht en verplicht gemeenten regie te voeren en te zorgen voor integrale schuldhulpverlening waaronder nazorg. Dit houdt in dat er niet alleen aandacht moet zijn voor het oplossen of beheersbaar maken van de financiële problemen maar ook van de omstandigheden die hiermee verband houden.

In 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening uitgebreid met taken op het gebied van vroegsignalering. Het vroegtijdig signaleren en bereiken van inwoners met betalingsachterstanden dan wel (problematische) schulden is hiermee een wettelijke taak geworden voor gemeenten én vaste lastenpartners. Dit wordt nader toegelicht in hoofdstuk 4 Preventie en hoofdstuk 5 Vroegsignalering.

De Wgs is een kaderwet. Gemeenten moeten in een beleidsplan vastleggen hoe zij binnen die kaders schuldhulpverlening bieden. In dit beleidsplan, met een duur van ten hoogste vier jaar, moet worden aangegeven:

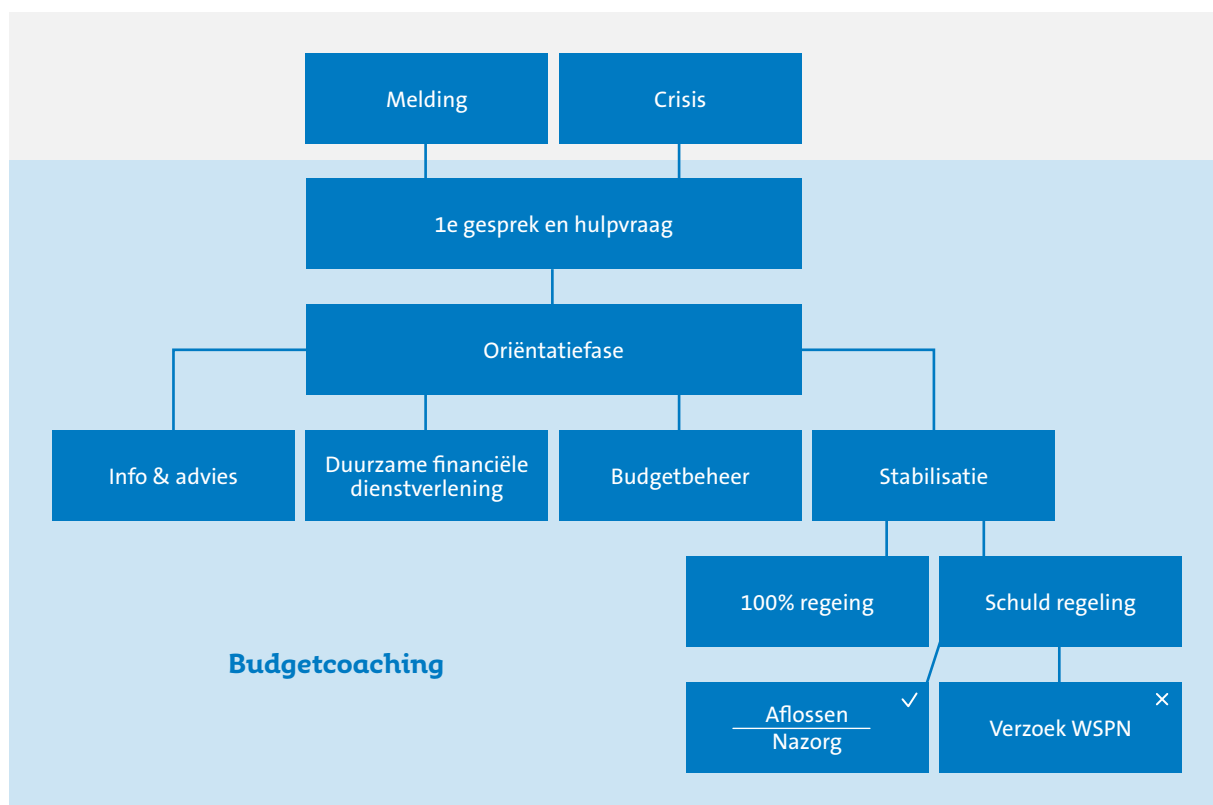
- Welke resultaten beoogd worden;
- Welke maatregelen genomen worden om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de integrale schuldhulpverlening wordt uitgevoerd;
- Het maximaal aantal weken dat de gemeente nastreeft met betrekking tot de wachttijd voor het eerste gesprek waarin de hulpvraag wordt vastgesteld;
- Hoe de samenwerking met schuldeisers, waaronder verhuurders, zorgverzekeraars, water- en energiebedrijven wordt vormgegeven;
- Hoe schuldhulp in te richten voor gezinnen met inwonende kinderen.

Kaders curatieve schuldhulpverlening

Curatieve schuldhulpverlening wordt uitgevoerd aan de hand van de gestelde wettelijke kaders van de Wgs en de landelijke richtlijnen van de NVVK. Dit zijn landelijke regels en uitvoeringskaders op basis waarvan de gemeenten in Nederland de curatieve schuldhulpverleningstrajecten zoals de schuldregeling, betalingsregelingen, budgetbeheer, stabilisatie of de doorgeleiding richting het wettelijke traject (Wsnp) uitvoeren. Voor de trajecten geldt dat deze specifiek zijn vormgegeven aan de hand van termijnen, afspraken met schuldeisers, convenanten, verbinding met andere wetgeving etc. Hieronder valt bijvoorbeeld de afloperiode van 18 maanden in een schuldregeling, de inzet van dwangmiddelen in een schuldregeling uit de Faillissementswet en de berekening van de afloscapaciteit conform de Vrij te laten bedrag (VTLB) berekening van de Recofa (het landelijk overlegorgaan van rechter-commissarissen). Bovendien betekent het lidmaatschap van de NVVK een kwaliteitskeurmerk door de uitgebreide audits die worden uitgevoerd, zie ook bijlage 3 Kwaliteitseisen.

Bijlage 2 Fasen van schuldhulpverlening

Preventie en vroegsignalering

Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Met preventie wordt bedoeld het voorkomen van financiële problemen door van tevoren in actie te komen. Preventie kan ook worden ingezet om grotere financiële problemen of herhaling te voorkomen. Schuldpreventie is een mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die er op gericht zijn dat mensen financieel vaardig worden en hun financiën op orde kunnen houden. Dit doen we door te proactief te handelen en aandacht te hebben voor de achterliggende oorzaken van financiële problemen en schulden.

Vroegsignalering

Vroegsignalering is het vroegtijdig signaleren van financiële problemen en hulp hiervoor aanbieden. vroegsignalering is dé manier om te voorkomen dat betalingsachterstanden verder oplopen en zich ontwikkelen tot (problematische) schulden. Per 1 januari 2021 is de Wgs gewijzigd en door deze wetswijziging is vroegsignalering een wettelijke taak voor gemeenten geworden. Op basis van signalen van zorgverzekeraars, energiebedrijven, verhuurders en drinkwaterbedrijven moet de gemeente inwoners met betalingsachterstanden benaderen en hulp aanbieden. De genoemde vaste lastenpartners zijn ook wettelijk verplicht om signalen van beginnende schulden te delen met gemeenten. Ook dienen deze partijen voorafgaand aan het delen van signalen actie te hebben ondernomen om in contact te komen en te kijken naar een passende oplossing met de inwoner.

Curatie

Curatieve schuldhulpverlening is gericht op het stabiliseren en oplossen van schuldenproblematiek met als doel inwoners met (problematische) schulden te helpen aan een schuldenvrije én blijvende toekomst. Met problematische schulden wordt bedoeld, de situatie waarin te voorzien is dat iemand schulden niet zal kunnen blijven afbetalen of is gestopt met afbetalen.^[2] In ieder geval de situatie waarin niet binnen 36 maanden alle openstaande vorderingen betaald kunnen worden (met een betalingsregeling).

Reguliere aanvraag en crisis

De schuldhulpverlening start vervolgens binnen 10 werkdagen voor een reguliere aanvraag en binnen 3 werkdagen in het geval van een crisissituatie. Bij gezinnen met kinderen waarbij sprake is van een dreigende huisuitzetting wordt altijd direct actie ondernomen onverlet de omstandigheden. Voor wat betreft crisisinterventie zijn er naast de afspraken over vroegsignalering in de Drechtsteden tussen gemeenten, woningcorporaties, de Dienst Gezondheid & Jeugd en de GR Sociaal specifieke afspraken gemaakt voor dreigende huisuitzettingen. Voor afsluiting van gas, water en elektriciteit geldt landelijke wetgeving die verwerkt is in landelijke convenanten van de NVVK. Naast deze werkwijze kan er tevens door schuldhulpverlening een moratorium worden aangevraagd bij de rechtbank. Dit geeft de schuldhulpverlening de tijd om de hulpverlening en regeling op te zetten, waarbij er maximaal 6 maanden geen huisuitzetting of afsluiting mag plaatsvinden.

Intake en oriëntatiefase

De start is het intakegesprek waarin de hulpvraag, (schulden)situatie, motivatie en vaardigheden wordt vastgesteld. Het intakegesprek is de start van de *oriëntatiefase*. Deze is bedoeld om inzicht te krijgen in de financiële en persoonlijke situatie van de inwoner. Ook wordt onderzocht of er sprake is van andere bredere problematiek en of andere flankerende hulpverlening of ondersteuning nodig is. Dit alles wordt vastgelegd in een plan van aanpak waarin helder wordt aangegeven welk traject er ingezet wordt, wat er nog nodig is of moet gebeuren en het tijdsplan.

Na de oriëntatiefase zijn er vier mogelijke vervolgopties:

- **Informatie en advies:** Voor de inwoner die de situatie zelf kan oplossen of wanneer er geen specifiek aanbod kan worden gedaan.
- **Duurzame financiële dienstverlening:** Voor het beheersbaar maken van de situatie en het voorkomen van escalatie wanneer een stabilisatietraject of schuldregeling (nog) niet mogelijk is. Dit biedt ook ondersteuning in situaties met weinig of geen perspectief op een schuldenvrije toekomst (bijvoorbeeld door fraudeproblematiek).
- **Budgetbeheer:** Budgetbeheer is het (tijdelijk) beheren van de financiën van de inwoner, waardoor de betaling van de vaste lasten zeker gesteld worden.

- **Voortraject voor schuldregeling (stabilisatietraject):** Het stabilisatietraject dient als voorbereiding op een schuldregeling. Bij problematische schulden zonder verdere persoonlijke en/of financiële belemmeringen kan een schuldregeling worden ingezet.
- **100% regeling:** Een betalingsregeling waarbij de schulden volledig afbetaald kunnen worden.

Schuldregeling en aflossing: saneringskrediet of schuldbemiddeling

De daadwerkelijke minnelijke schuldregeling volgt op het stabilisatietraject. Tijdens de schuldregeling wordt onderhandeld en geprobeerd overeenstemming te bereiken met de schuldeisers. Als alle schuldeisers akkoord gaan met het aanbod, is de schuldregeling geslaagd en gaat de inwoner gedurende 18 maanden lang aflossen.

Er zijn twee vormen van schuldregeling: (1) schuldbemiddeling en (2) saneringskrediet. Beide vormen zijn in de regel op basis van finale kwijting. Dat wil zeggen alleen het deel dat de inwoner kan aflossen wordt terugbetaald en de rest wordt kwijtgescholden. De voorkeur gaat uit naar saneringskrediet vanwege: minder administratieve lasten, snellere afhandeling en meer duidelijkheid en voordelen voor de inwoner en schuldeiser.

De schuldeiser kan de boeken sluiten en de inwoner kan zich bijvoorbeeld weer direct aanvullend verzekeren bij de zorgverzekeraar. In 2024 is de verhouding in de Drechtsteden ongeveer 80% saneringskrediet en 20% schuldbemiddeling.

Een saneringskrediet en schuldbemiddeling kennen beide een aflostermijn van 18 maanden en op beide varianten wordt het afkoopbedrag afgelost in deze periode. Bij beide trajecten is er begeleiding gedurende de aflosperiode in de vorm van periodieke gesprekken. Het verschil is dat bij een schuldbemiddeling door de GR Sociaal gespaard wordt gedurende de 18 maanden aflossing en periodiek na her controles wordt uitbetaald aan schuldeisers. Bij een saneringskrediet wordt het overeengekomen afkoopbedrag direct uitbetaald aan de schuldeisers via het krediet. De inwoner lost vervolgens gedurende 18 maanden het saneringskrediet af.

Dwangakkoord en Wsnp

Als een minnelijke schuldregeling mislukt, bijvoorbeeld door gebrek aan medewerking van de schuldeisers, wordt allereerst gevraagd aan schuldeisers om hun weigering te heroverwegen. Indien dit niet gebeurt kunnen er of dwangmiddelen vanuit de Faillissementswet ingezet worden als het dwangakkoord. In dat geval kan de rechter besluiten om de schuldeisers alsnog te dwingen mee te werken met de minnelijke schuldregeling. De laatste mogelijkheid is het indienen van het verzoek bij de Rechtbank om toegelaten te worden tot de Wsnp. Bij dit verzoek moet ook een 'Wsnp- verklaring' van de GR Sociaal worden ingediend. Daarmee wordt aangegeven dat een minnelijke schuldregeling niet mogelijk is.

Om dreigende situaties als een huisuitzetting tijdens de periode van het verzoek tot toelating tot het wettelijk Wsnp-traject te voorkomen, kan bij de rechtbank een voorlopige voorziening worden aangevraagd. Tot het moment van de uitspraak mogen schuldeisers hun rechten niet uitoefenen. Gedurende dit hele proces kan budgetbeheer worden geboden: het (tijdelijk) beheren van de financiën van de klant, waardoor de betaling van de vaste lasten zeker gesteld worden.

Nazorg

Na het succesvol afronden van een schuldregelingstraject wordt nazorg geboden. Nazorg is een essentieel onderdeel van de schuldhulpverlening met als doel de inwoner te ondersteunen bij de start van een schuldevrij leven, ervoor te zorgen dat de inwoner duurzaam uit de schulden blijft én terugval waar mogelijk te voorkomen. De memorie van toelichting van de Wgs plaatst nazorg in het kader van preventie, want door goede nazorg te bieden kunnen nieuwe financiële problemen voorkomen worden.

Proces nazorg

Zes maanden voorafgaand aan het einde van het schuldregelingstraject wordt reeds gestart met het gesprek over nazorg door hier aandacht voor te hebben tijdens het begeleidingstraject. De schuldhulpverlener stelt samen met de inwoner een plan van aanpak op waarbij gekeken wordt naar de persoonlijke en financiële situatie en de behoefte/noodzaak voor ondersteuning na afronding van het traject. Vervolgens betreft de schuldhulpverlener, afhankelijk van de uitkomsten van het gesprek en de behoefte van de inwoner, de schuldenketen om te zorgen voor een warme overdracht. De eerste stap voor deze overdracht gebeurt via een driegesprek tussen schuldhulpverlener, schuldenketenpartner en inwoner. Schulden houden immers vaak verband met andersoortige problematiek, waardoor samenwerking en het inzetten van elkaars expertise essentieel is in de ondersteuning van kwetsbare inwoners.

In de periode die volgt zal er samen worden opgetrokken door de ketenpartner en de GR Sociaal om zorg te dragen voor een soepele en warme overdracht na afloop van het schuldregelingstraject. Afspraak is ook dat er altijd een waakvlam blijft. Indien hulp van de GR Sociaal tijdens of na afloop van de nazorg door de schuldenketen nodig is, is dit te allen tijde beschikbaar.

Bijlage 3 Kwaliteitseisen, juridische aspecten en wachttijden (curatie)

Kwaliteitseisen

De branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren (NVVK) heeft kwaliteitsnormen ontwikkeld in de vorm van de gedragscodes schuldregelen, budgetbeheer en sociale kredietverlening. De SDD is lid van de NVVK en werkt conform diens gedragscodes. De SDD is sinds 2014 in het bezit van het NVVK-certificaat. De NVVK toetst eens per drie jaar met onafhankelijke auditoren de kwaliteit van dienstverlening van haar leden. Door de audit wordt zichtbaar gemaakt dat de leden aan alle uniforme en controleerbare kwaliteitseisen voldoen en dus kwalitatief goede schuldhulpverlening bieden. Bovendien betekent het lidmaatschap van de NVVK een kwaliteitskeurmerk door de uitgebreide audits die worden uitgevoerd.

Juridische aspecten en wachttijden

Sinds de invoering van de Wgs is de schuldhulpverlening een publieke taak en heeft deze een bestuursrechtelijk kader. Een besluit tot het doen van een aanbod of het afwijzen van een verzoek tot

toelating tot schuldhulpverlening en de (tussentijdse) beëindiging van een schuldhulpverleningstraject vallen onder de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en worden kenbaar gemaakt met een beschikking. Op grond van de Awb kunnen de ontvangers van het besluit bezwaar (en beroep) aantekenen. De termijnen van de Awb gelden dus ook voor de schuldhulpverlening. De inhoud van de dienstverlening (trajecten) is privaatrechtelijk geregeld. De afspraken met de inwoner worden contractueel in een overeenkomst vastgelegd.

Er zijn allerlei landelijke regels en uitvoeringskaders op basis waarvan de gemeenten in Nederland de curatieve schuldhulpverleningstrajecten zoals de schuldregeling, budgetbeheer, stabilisatie of de doorgeleiding richting het wettelijke traject (Wsnp) uitvoeren. Voor de trajecten geldt dat deze specifiek zijn vormgegeven aan de hand van termijnen, afspraken met schuldeisers, convenanten, verbinding met andere wetgeving etc. Hieronder valt bijvoorbeeld de aflosperiode van 18 maanden in een schuldregeling, de inzet van dwangmiddelen in een schuldregeling uit de Faillissementswet en de berekening van de afloscapaciteit conform de Vrij te laten bedrag (VTLB) berekening van de Recofa (het landelijk overlegorgaan van rechter-commissarissen).

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening stelt eisen aan de wacht- en doorlooptijden. Voor het reguliere aanbod geldt een maximale wachttijd van 4 weken voor de periode tussen de melding en het moment dat de hulpvraag wordt vastgesteld via het eerste gesprek. De doelstelling die de GR Sociaal hiervoor hanteert is veel korter, namelijk een termijn van 10 werkdagen. Voor wat betreft een crisissituatie mag er maximaal 3 werkdagen zitten tussen het moment van melding en het crisisgesprek. In het geval van vroegsignalering gelden andere wachttijden. In de aangepaste Wgs is bepaald dat er maximaal 4 weken mag zitten tussen het moment waarop een inwoner aangeeft met de gemeente in gesprek te willen en het daadwerkelijke gesprek.

Bijlage 4 bronnen

Wijzer in geldzaken. (z.d.). Nationale Monitor Geldzorgen. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.wijzingeldzaken.nl/Nationale-Monitor-Geldzorgen/>

Deloitte. (z.d.). Samen op weg naar een financieel gezond Nederland. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.deloitte.com/nl/nl/Industries/financial-services/research/financiele-gezondheid-nederland.html>

Wijzer in geldzaken. (z.d.). Financiële geletterdheid bij volwassenen. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.wijzingeldzaken.nl/platform-wijzingeldzaken/publicaties/m221032-rapport-financiele-geletterdheid-bij-volwassenen-v3.pdf>

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud). (2024). Minima-effectrapportage Sociale Dienst Drechtsteden 2024. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://raad.dordrecht.nl/Documenten/Nibud-onderzoek-MER-Drechtsteden.pdf>

Redactie. (2021, 12 mei). Vooral hoge inkomens sparen; kwart van Nederlanders heeft te kleine buffer. NU.nl. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.nu.nl/economie/6131138/vooral-hoge-inkomens-sparen-kwart-van-nederlanders-heeft-te-kleine-buffer.html>

Rijksoverheid. (2024, 27 juni). Hoge maatschappelijke kosten van schulden vragen om stevige aanpak. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2024/06/27/hoge-maatschappelijke-kosten-van-schulden-vragen-om-stevige-aanpak>

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (z.d.). Huishoudens; inkomen, vermogen en schuldpositie. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/86006NED/line?dl=B447A>

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (z.d.). Schuldenproblematiek in beeld. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://dashboards.cbs.nl/v5/SchuldenproblematiekInBeeld/>

Gemeente Dordrecht. (2024). Minima-effectrapportage Sociale Dienst Drechtsteden 2024. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://raad.dordrecht.nl/Documenten/Nibud-onderzoek-MER-Drechtsteden.pdf>

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (2024). Kamerbrief over de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://open.overheid.nl/documenten/c9a5939e-2294-4013-abc8-2218e7feb0ee/file>

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (2023). Kamerbrief over basisdienstverlening voor schuldhulpverlening. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://open.overheid.nl/documenten/da9c2e26-6d1e-4768-ab5a-63c2d847bbab/file>

Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK). (2022). Meetbare en merkbare waarde van financiële hulpverlening. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.nvvk.nl/l/library/download/urn:uuid:d914ff5b-1cea-46e8-b2d2-6ebfddadf01d/20220420+onderzoeksrapport+meetbare+en+merkbare+waarde+van+financiële+hulpverlening.pdf>

Rijksoverheid. (2022, July 12). Kamerbrief aanpak geldzorgen, armoede en schulden. Rijksoverheid. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schulden/documenten/kamerstukken/2022/07/12/kamerbrief-aanpak-geldzorgen-armoede-en-schulden>

Rijksoverheid. (2023, November 16). Kamerbrief basisdienstverlening voor schuldhulpverlening. Rijksoverheid. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schulden/documenten/kamerstukken/2023/11/16/kamerbrief-basisdienstverlening-voor-schuldhulpverlening>

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). (2024). Handreiking samenwerken met vrijwilligersorganisaties. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://vng.nl/sites/default/files/2024-10/vng-handreiking-samenwerken-met-vrijwilligersorganisaties-20241009.pdf>

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). (2024). Handreiking aan de slag met preventie van schulden. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://vng.nl/sites/default/files/2024-10/vng-handreiking-aan-de-slag-met-preventie-van-schulden-202404710.pdf>

Gemeente Dordrecht. (2024). Maatschappelijke Businesscase: De glansrijke toekomst van de Dordtse jongeren 12-27 jaar. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://raad.dordrecht.nl/Documenten/Glansrijke-toekomst-jeugd-12-27-jr-Maatschappelijke-Businesscase-4.pdf>

Gemeente Dordrecht. (z.d.). Voorstel Vervolg Samen tegen Armoede. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://raad.dordrecht.nl/Documenten/Voorstel-Vervolg-Samen-tegen-Armoede-Raadsvoorstel-3.pdf>

Sociale Dienst Drechtsteden. (z.d.). Samen begint hier. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://samenbeginthier.nl>

Wijzer in geldzaken. (z.d.). Nationale Monitor Geldzorgen. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.wijzeringeldzaken.nl/Nationale-Monitor-Geldzorgen/>

Deloitte. (z.d.). Samen op weg naar een financieel gezond Nederland. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.deloitte.com/nl/nl/Industries/financial-services/research/financiële-gezondheid-nederland.html>

Wijzer in geldzaken. (z.d.). Financiële geletterdheid bij volwassenen. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.wijzeringeldzaken.nl/platform-wijzeringeldzaken/publicaties/m221032-rapport-financiële-geletterdheid-bij-volwassenen-v3.pdf>

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud). (2024). Minima-effectrapportage Sociale Dienst Drechtsteden 2024. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://raad.dordrecht.nl/Documenten/Nibud-onderzoek-MER-Drechtsteden.pdf>

Redactie. (2021, 12 mei). Vooral hoge inkomens sparen; kwart van Nederlanders heeft te kleine buffer. NU.nl. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.nu.nl/economie/6131138/vooral-hoge-inkomens-sparen-kwart-van-nederlanders-heeft-te-kleine-buffer.html>

Rijksoverheid. (2024, 27 juni). Hoge maatschappelijke kosten van schulden vragen om stevige aanpak. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2024/06/27/hoge-maatschappelijke-kosten-van-schulden-vragen-om-stevige-aanpak>

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (z.d.). Huishoudens; inkomen, vermogen en schuldpositie. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/86006NED/line?dl=B447A>

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (z.d.). Schuldenproblematiek in beeld. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://dashboards.cbs.nl/v5/SchuldenproblematiekInBeeld/>

Gemeente Dordrecht. (2024). Minima-effectrapportage Sociale Dienst Drechtsteden 2024. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://raad.dordrecht.nl/Documenten/Nibud-onderzoek-MER-Drechtsteden.pdf>

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (2024). Kamerbrief over de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://open.overheid.nl/documenten/c9a5939e-2294-4013-abc8-2218e7feb0ee/file>

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (2023). Kamerbrief over basisdienstverlening voor schuldhelpverlening. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://open.overheid.nl/documenten/da9c2e26-6d1e-4768-ab5a-63c2d847bbab/file>

Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK). (2022). Meetbare en merkbare waarde van financiële hulpverlening. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://www.nvvk.nl/l/library/download/urn:uuid:d914ff5b-1cea-46e8-b2d2-6ebfddadf01d/20220420+onderzoeksrapport+meetbare+en+merkbare+waarde+van+financiële+hulpverlening.pdf>

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). (2024). Handreiking samenwerken met vrijwilligersorganisaties. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://vng.nl/sites/default/files/2024-10/vng-handreiking-samenwerken-met-vrijwilligersorganisaties-20241009.pdf>

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). (2024). Handreiking aan de slag met preventie van schulden. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://vng.nl/sites/default/files/2024-10/vng-handreiking-aan-de-slag-met-preventie-van-schulden-202404710.pdf>

SEO Economisch Onderzoek. (2022). Bekostiging en beloning van beschermingsbewind bij schulden. SEO Economisch Onderzoek. <https://www.seo.nl/wp-content/uploads/2023/05/2022-131-Bekostiging-en-beloning-van-beschermingsbewind-bij-schulden.pdf>

Gemeente Dordrecht. (2024). Maatschappelijke Businesscase: De glansrijke toekomst van de Dordtse jongeren 12-27 jaar. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://raad.dordrecht.nl/Documenten/Glansrijke-toekomst-jeugd-12-27-jr-Maatschappelijke-Businesscase-4.pdf>

Gemeente Dordrecht. (z.d.). Voorstel Vervolg Samen tegen Armoede. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://raad.dordrecht.nl/Documenten/Voorstel-Vervolg-Samen-tegen-Armoede-Raadsvoorstel-3.pdf>

Gemeente Dordrecht. (z.d.). M15A Informatie bestaande regelingen per post – Aangenomen. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://raad.dordrecht.nl/Documenten/M15A-informatie-bestaande-regelingen-per-post-Aangenomen.pdf>

Sociale Dienst Drechtsteden. (z.d.). Samen begint hier. Geraadpleegd op 31 januari 2025, van <https://samenbeginthier.nl>